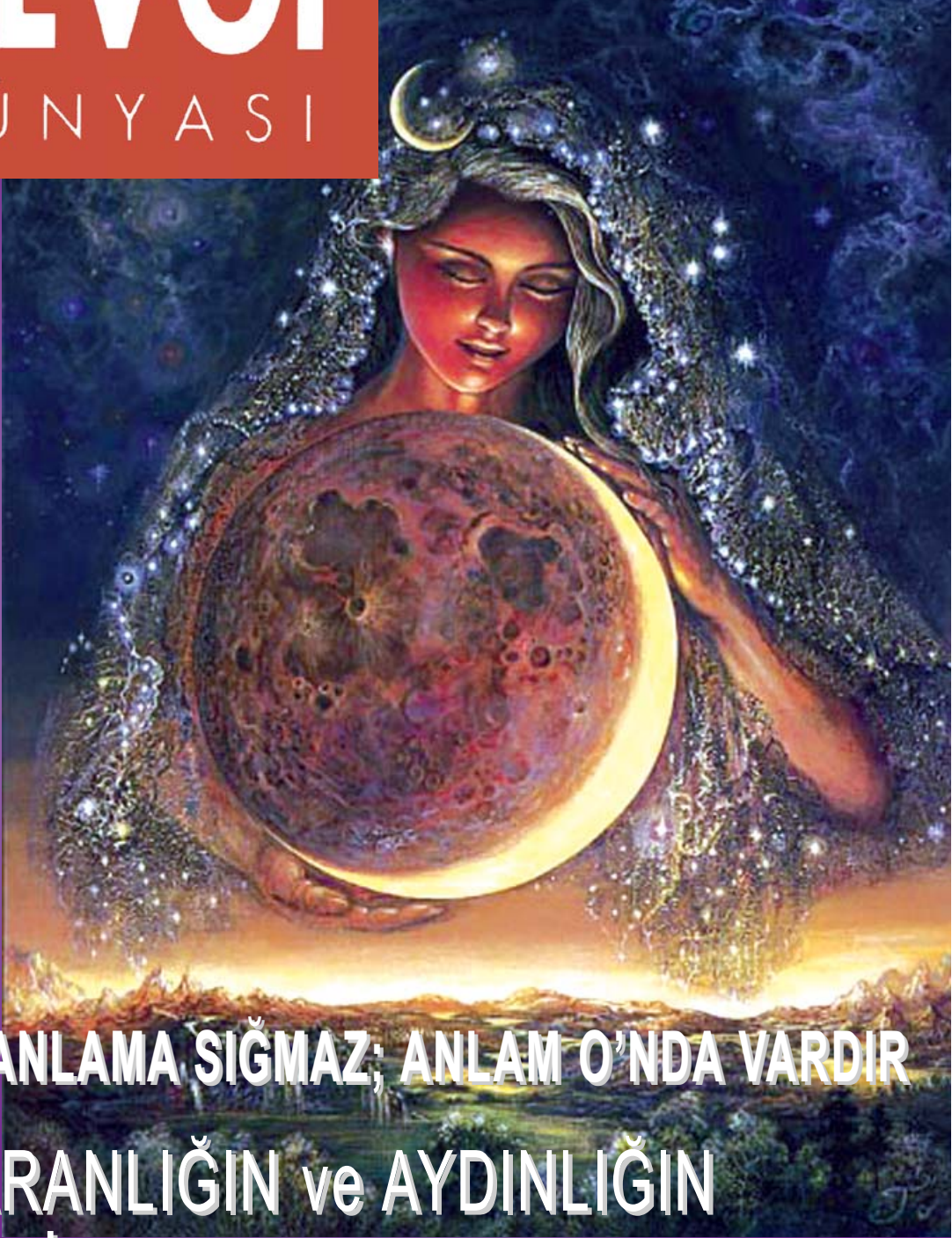

SEVGİ

DÜNYASI

TEMMUZ 2012 Sayı: 523 Fiyat: 7 TL

O, ANLAMA SİĞMAZ; ANLAM O'NDA VARDIR
KARANLIĞIN ve AYDINLIĞIN
YENİDEN AYARLANMASI

İÇİNDEKİLER

Affetmek Saadettir 2
Dr. Refet Kayserilioğlu

O, Anlama Sığmaz;
Anlam O'nda Vardır 4
(Tanrı Yanılgısı - XI)
Ahmet Kayserilioğlu

Yabancılaşmanın Türleri 10
Güngör Özyiğit

Ömer Hayyam
Hayatı, Eserleri, Felsefesi - III 16
Derleyen: Nihal Gürsoy

Siyaset ve Ahlâk,
Siyasal Ahlâksızlık 21
Yalçın Kaya

“Antik Gelecekler:
Ladakh'tan Öğrenmek” 27
(Yaşamın Yaprakları)
Nelda Bayraktar

Karanlığın ve Aydınlığın
Yeniden Ayarlanması 36
(Canlı Kryon Celsesi)

Dergimizin internet sitesini

www.sevgidunyasidergisi.com, www.dostluk.org

adreslerinden ziyaret edebilirsiniz

Sevgili Dostlar

Ülkemizde ve tüm dünyada bilgi kirliliği içinde yaşıyoruz. Siyaset, ekonomi, sanat, kişisel ilişkiler.. konu ne olursa olsun doğru ile yanlış iyice iç içe girmiş bir halde. Medyanın gücünden faydalanılarak yalan savaşları verilmekte. Elbet ki komple teorisyenleri için bulunmaz bir ortam oluşmuş durumda, endişe ve korkular körüklenerek beslenmekte. Çok öncelerden başlamış olan bu olgu, medya geliştikçe onunla paralel, onun yöntemlerini kullanarak büyüyor. Böyle bir halde neye, nasıl güvenip inanacağız, hata yapmamak, doğru ile yanlış ayırabilmek için nelere dikkat edeceğiz? Bu konuda bizlerin de uygulamaya çalıştığımız bazı yöntemleri sizlerle paylaşmak istedik. Öncelikle dikkatimiz, her şeye dikkatimiz daha da çok gelişmeli ve aklımızı, mantığımızı hiçbir zaman elden bırakmamalıyız. Ve sonra 1. İnsanlar, ülkeler, görüşler hakkında peşin hükümlerimizin, ön yargılarımızın olmamasına önem vermeliyiz. “Bu insan iyidir, onunla her şeye varım. Şu kişi benim görüşümdendir, yanlış yapmaz, ne derse desteklerim. Şu ülke düşmanımızdır, bu ülke dostumuzdur” gibi hep yapadurduğumuz peşin hükümleri çıkarmalıyız hayatımızdan. Peşin hüküm ne desteklemek ne de karşı durmak için olmamalı artık. Kişilerin, ülkelerin, görüşlerin, inançların peşinden duygularımızla ya da geçmişin ışığında gitmek yerine yeni durumları göz önünde bulundurarak dikkatli olmalıyız. 2. Herhangi bir kimsenin, inancın veya görüşün sorgusuz sualsiz taraftarı ve destekçisi olmamalıyız. Şartların her zaman süratle değişeceğini, hiçbir şeyin görüldüğü gibi olmayabileceğini unutmamalıyız. Burada çok dikkatli incelememiz gerekli iki nokta mevcuttur. Birincisi: Kutsal olan insandır. Yukarı’dan gönderilen veya bizlerin bulduğu tüm bilgiler ve sistemler insan uğruna varedilmiştir ve ona hizmet içindir. Bir sistem ne kadar mükemmel görünürse görünsün içinde insan harcanabiliyorsa, bir insan ne kadar güzellikler ve mutlu gelecek vaat ederse etsin insanların ölmesine işin gereği gibi bakabiliyorsa o sistemde, o işte, o insanda pis kokular var demektir. İkincisi: İnsan insandan farksızdır. Her şeyi ile, din, dil, ırk, renk, cinsiyet gözetmesizin farksızdır. Böyle fark koyanlar, hele Yaratan’ı ve dinleri de arkalarına aldıklarını zannediyorlarsa, onlara karşı özellikle dikkatli olunmalıdır. 3. Doğruluğuna, faydalılığına, gerekliliğine, zorunluluğuna kani olduğumuz, dolayısı ile bağlandığımız bilgileri, yani inancımız haline getirdiğimiz bilgileri, her zaman için yeni doğrularla destekleyerek içimizde canlı tutmalı ve ne pahasına olursa olsun onlardan vazgeçmemeli, taviz vermemeliyiz. Kültürümüz bu konuda çok şanslıdır; çünkü bozulmadan günümüze kadar gelmiş bir Tanrı bilgisi kaynağına sahiptir. Kur’an-ı Kerim’in özellikle Mekke’de inmiş olan âyetleri bizlere ışık tutmaktadır. Bütün dinlerde geçerli olan değişmeyen doğrular, günümüzde yükselmiş varlıklardan alınan bilgilerin uygunluğunu tespit etmemizde de bizlere mihenk taşı olmaktadır.

Eğer bu bulanıklık içinde bastığımız yerden emin olmak, sonrasında hayıflanmamak istiyorsak, bilgilerimizi, inançlarımızı, gönlümüzü, tüm bunları varlığımızı kontrol eder gibi kontrol etmeliyiz.

En Derin Sevgilerimizle

SEVGİ DÜNYASI

Dr. Refet Kayserilioğlu

Affetmek Saadettir

Kan davası güden insanlar vardır. Kendi sülalesinden bir kişi öldürüldü ise mutlaka karşı sülaleden bir kişiyi öldürmek istek ve arzusundadırlar. Onlar için kanlarının intikamını almak en büyük şeref ve namustur. Bu, "dişe diş, başa baş" diyen ilkel geri zihniyet birçok kimseyi asırlardan beri pençesinde inletiyor. Karşı taraftan bir kişiyi öldüren kimse devamlı olarak yakınlarının ayıplamasına ve kötülemesine maruz kalıyor. Öldüremediđi müddetçe de vazifesini yapamamış veya kanuna ve yasaya uyamamış kimselerin huzursuzluğunu duyuyor. Bir imkân çıkar da karşı taraftan birisini öldürebilirse vazifesini yaptığı ve şerefini kurtardığı düşünceyle biraz memnun olur gibi oluyor. Fakat yakasına katilliğin korkunç ıstırap ve pişmanlıkları yapışmıştır. "Keşke öldürmeseydim" demeye çoktan başlamıştır. Diğer taraftan da kanunun pençesi ve karşı taraftan birisi tarafından öldürölmenin korkusu

onun ensesinde boza pişirmeye başlamıştır. Affedememek, intikam hırsıyla yanmak intikamdan önce de, sonra da şahsı ıstıraptan ıstıraba atar.

Kendisine yapılan kötülükleri veya kendince haksızlık görünen davranışları affedemeyen insanlar vardır. Boş zamanlarında hep bu haksızlıkları düşünerek hayıflanırlar. Haksızlığı yapan kimseye nasıl hadlerini bildireceklerinin hayallerini kurarlar. Dostlarına dert yanmaları aynı konu üzerinden, üzüntüleri aynı sebeptedir. Belki de kendilerine fazla bir şey de yapılmamıştır. Fakat tahayyül güçleri küçük bir izzetinefis kırılmasını büyük bir felâket haline sokmuştur. Affedememenin ıstırabı ve susuzluğuyla yanıp durmaktadırlar.

Kocasından gördüğü nahoş muameleleri unutamayan kadınlar vardır. Seneler senesi aynı şeyleri söyler de söylerler. Kocalarına bu yüzden her fırsatta hücum ederler. Hattâ kafaları kızınca kendilerine yapılan davranışın daha ağırını kocalarına yaparlar de yine de tatmin olmazlar. Affedememek, kin

beslemek, sürekli olarak haksızlıkları düşünüp durmak o kadının hayatındaki huzuru ve saadeti uçurmuştur artık. O hep sıkılacaktır.

Affetmek yükten kurtulmaktır. Ruhu bağlandığı, hattâ çivilendiği bir noktadan kurtarıp azad etmektir. Affedeabilen kimse derhal hafiflediğini, hürriyetine kavuştuğunu, serbestliğin tatlı hazlarını ruhunda duyduğunu görmeye başlayacaktır. Affedememek ruhun bir fikre esareti, bir noktaya bağlanıp kalması ve bir nevi fikir obsesyonudur.

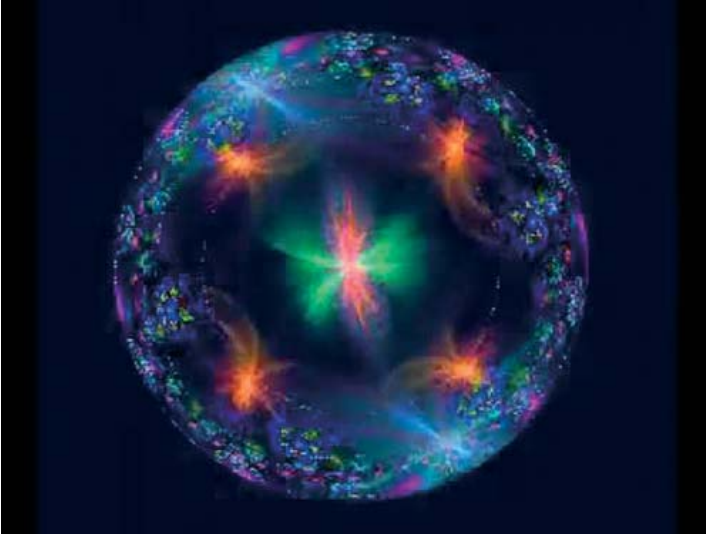
Daima affetmeye çalışmalı, affetmenin bir olgunluk belirtisi, bir saadet hazırlayıcısı ve bir kurtuluş olduğunu iyice bilmeliyiz. Unutmamalıyız ki, bizi de affedenler olmuştur ve olmaktadır.

Tanrı Yanılgısı - XI

O, Anlama Sığmaz; Anlam O'nda Vardır...

Ahmet Kayserilioğlu, Psikolog

BİLGİ BOŞLUKLARINA TAPINMAK

Richard Dawkins'in “Tanrı Yanılgısı” kitabının ateizmi candan savunduğu 4. Bölümündeki ara başlıklarından biri de bu...

Bilimlerde, özellikle canlılar âlemini inceleyen biyolojide, henüz çözümüne ulaşamadığımız problemlerin Tanrı varlığının bir kanıtı olarak kullanılmasından Dawkins acı acı yakınmaktadır.

Gerçekte bu yakınmada büyük bir hak-

lılık payı bulunduğunu tabii ki onaylıyoruz. Çok az düşünce ile, hattâ bazen hiç düşünce üretmeden Tanrı varlığını körükörüne savunanlarla sık sık karşılaşmıyor muyuz? Ve tarih boyunca bunun nice örneklerini görmedik mi? Yıldırımlardan, sellerden, kasırgalardan, depremlerden büyük korku geçirerek hemencecik Tanrı inancına ulaşılvirmesini insanlık ne kadar çok yaşadı binlerce yıl boyunca...

Bu ürkütücü olayların insanlar için bir işaret fişeği, evren ve dünya hakkında bir düşünceye davet mektubu olduğu gerçeği-

ni kuşkusuz ihmal ediyor değilim. Ama bunları derinliğine inceleyip sebep-sonuç kanunlarını bulmak yerine, donmuş bir kafa ile papağan gibi eskilerin masalllarını tekrarlamak da yakışmıyor günümüz insanına.

Doğa olaylarını ince detaylarına varın-caya dek incelemek, bilineceklere bulunacaklara ulaşmak insanlığın ilk görevi. Ancak bunlar yapıldıktan sonra olaylar arasındaki ilişkiler üzerine kafa yorarak; bunların yüce bir aklın, bir plan ve tasarımın eseri olup olmadığına karar vermeye alabildiğine hak kazanabiliriz.

Dawkins'in "Yaradancılarını" bilimlerdeki boşlukları hemen tasarımla doldurvermelerinden yakınmasına hak veriyoruz. Ama böyle yapmayıp da, boşluklardan değil bilimsel gerçeklerden, bulup öğrendiklerimizden Tanrı düşüncesine varanları da Dawkins'in aynı terazide tartması çok büyük bir çelişki. Boşluklara değil sadece gördüklerimize bildiklerimize dayanarak ilâhi âlemin varlığına inanmanın doğru bir yöntem olduğunu Dawkins'in meslektaşlarından Prof.Dr. Russell Charles Eartest "Niçin Allah'a İnanıyoruz" kitabında çok özlü olarak şöyle dile getiriyor: "...Ben burada günümüzde ökaryot hücrelerin sitoplazması içindeki hareketi anlayamadığımızdan veya diğer birçok hususları kavrayamadığımızdan dolayı, yani acizimizden ötürü Allah'a inandığımızı söylemek istemiyorum. Çünkü bazı kimseler bu mantıkla Allah'a inandıklarını ileri sürmektedirler. Demektedirler ki, 'mademki bilim birçok şeyleri açıklamaktan acizdir, öyleyse Allah'ın varlığını kabul etmekten başka çıkar yolumuz yoktur.' Fakat ben bu

mantığı bütünüyle reddediyor ve diyorum ki, bütün bu gerçekler açıklansa bile bir gün bilmediğimiz karmakarışık noktalar ortadan kalksa, biz bir canlı hücreyi bütün detaylarına kadar anlayabilme gücüne sahip olsak dahi, onu yaratan ve yoktan vareden çok büyük bir gücün ve idarecinin sanatını araştırıp anlamaya çalışmaktan öte bir şey yapamayız." (S: 157)

Dawkins'in dediği gibi aramızda bilgi boşluklarına tapınanlar çok olabilir. Ama tüm inanç sahiplerinin böyle olmadığını, yukarıda meslektaşının ifade ettiği gibi boşluklardan değil, bildiklerinden hareketle O'nun varlığına inananları da gözardı etmemeli, Dawkis gibi toptan bir suçlamanın yersizliğine düşmemeliyiz. Bu toptancılık, bu yersizlik her alanda o kadar yaygın ki, birkaç yıl önce ünlü bir profesörümüz kitabında aklın ve gerçeğin sadece sosyalistlerin tekelinde olduğunu söyleyip, diğerlerini neredeyse çöpe atmakta bir sakınca görmemişti.

DELİLİKLE SUÇLANIYORUZ

Dawkins kitabının ilerleyen sayfalarında incelemeyen, dinlemeden, anlamadan toptan suçlama yersizliğinin bir başka örneğini daha sergiliyor. Tabir yerindeyse baltayı taşa vurup şair İsmet Özel'in bir vecize haline gelen şu mısralarını hatırlatıyor bizlere:

*İnsanlar hangi dünyaya kulak kesilmişse,
Öbürüne sağlar...*

Dawkins 126. sayfada isim vermeden Uri Geller'den söz edip, bakınız ona inananları nasıl delilikle suçluyor:

"...Doğal bir fenomenlere olan kişisel şaşkınlığın karşısında ivedi biçimde doğaüstü bir gücü akla getiren insanlar; kaşığı büken bir hokkabazı gördüklerinde bunun 'paranormal' bir olay olduğu sonucuna atlayan delillerden farksızdırlar..."

Dawkins, Uri Geller ve benzeri günümüz medyumlarını iyice incelememiş olabilir. Bundan dolayı onu suçlayamayız. Ama hemen hokkabazlıkla ve ona inananları delilikle itham etmesinin savunulacak bir tarafı var mı? Kaldı ki, kendi ülkesi İngiltere'de 100 yıl kadar önce aralarında Nobel ödüllü profesörlerin olduğu, dünyanın en ünlü bilim adamlarının biraraya gelerek SPR adıyla "Ruhsal Araştırmalar Derneği" kurduklarından ve şüphe götürmeyen parapsikolojik deneyler yaptıklarından neden haberdar değil? Onlar çalışmalarını kitaplarla, ciltler halinde bültenlerle insanlarla paylaştılar ve bunlar şu anda da elimizin altında.

Söz Uri Geller'den açılmışken, onun bir televizyon programındaki yönlendirmelerini adım adım uygulayan ve olağanüstü bir sonuçla karşılaşan eşim ve oğlumun bir anısını da sizlerle paylaşmak isterim:

Geller televizyonda bozuk aletlerin parapsikolojik etkilerle tamir edilebileceğini, isteyenlerin hemen deneyebileceklerini söylemiş. O zamanlar evimizde geriye kömürleşmiş parçalar bırakıp etrafa dumanlar saçarak bozulmuş küçük bir tv cihazı vardı. Üniversite öğrencisi oğlum Uri Geller'in talimatlarını bu cihaz üzerinde adım adım uyguladıktan sonra korka çekene cihazı fişe taktıklarında, aynen eskisi gibi çalıştığını hayretle görmüşler. Bunu paylaştığımız bir dostumuz

da benzerini kendi evinde aynen yaşadığını bizlere söyledi. Aslında burada Uri Geller'in uzaktan bir etkisi asla söz konusu değil, o sadece bir aracı.

İlâhi âlem varlıkları insanlara düşünceleri için ipucu olsun diye, onunla eş zamanlı bir işbirliğine giriyorlar ve ruhun madde üzerindeki etkisinin bir örneğini böylece günümüz insanına bizzat yaşıttıyorlar. Aslında SPR çalışmalarında ve diğer fizik medyumlarla yapılan deneylerde bunların çok daha mükemmel örnekleri geçmişte çok yaşandı ve kitaplara girdi. Ve hâlâ da günümüzde yaşanıp duruluyor.

Dileyen okuyucularımız Werner Keller'in "Parapsikoloji" kitabından bunları kolayca inceleyebilirler. Aslında hepimizin hayatında gerçekleşmiş rüyalar, telapatiler, önseziler, aporlar ve benzeri parapsikolojik fenomenler zaman zaman olur ama, üzerinde kafa yormadığımız için öylece unutulup gider...

Böyle dört dörtlük bir önsezi olayını Emin Çölaşan'ın 2005 'te yayınladığı "Şu benim Gazetecilik" isimli anı kitabının 100. Sayfasında okuduk. Ankara'da Gençlerbirliği - Beşiktaş maçını basın tribününde seyrederken Çölaşan'ın sağında ve solunda Cenk Koray ile Neco var. Maç esnasında yaşadığı önsezi olayını kitabından aynen aktarıyorum:

"Sağımda oturan rahmetli Cenk Koray'ın bazı sezgi ve duygularının çok kuvvetli olduğu, şifalı ellere sahip olduğu, bazı şeyleri önceden bildiği hep yazılır ve konuşulurdu.

"O gün maçta bir sporcu sakatlandı. Sahanın tam ortasında yatı-

yor. Hakem küçük ambulansı sahaya çağırırdı. Üzerinde Olips yazan, bir kişinin kullandığı, arkasında bir kişinin yatabileceği minik bir araç. Ambulans sahaya giriyor.

"Cenk bana döndü ve aynen şöyle dedi: 'Ağabey bu ambulans şimdi bozulacak, biraz sonra güleceğiz.' Ben de 'Hııı' dedim!. Ambulans santra yuvarlağına girdi, sakatlanan futbolcuyu arkasına yatırdılar. Fakat ambulans orada kaldı. Kımıldamıyor. Başına hakemler ve futbolcular toplandı. Dışarıdan birileri sahaya girdi.

"Sonuç: Hakemler, futbolcular ve öteki görevliler, içinde sakat futbolcu bulunan ambulansı ite ite saha dışına çıkardılar. Tribünlerden kahkahalar yükseliyordu... Cenk Koray olacakları bilmiş ve bana açıkca söylemişti. Acaba gerçekten, bizde olmayan bazı özelliklere mi sahipti? Bilmiyorum."

KOZMOLOJİK KANITLAR

Dawkins bizler gibi paranormal olaylara inanan herkesi delilikle suçladığından ister istemez parapsikolojik fenomenlerden biraz olsun söz etmek gereğini duydum. "Kozmolojik Versiyon" ara başlığı altında Dawkins, madde kanunlarının canlıların oluşmasını sağlayacak ince ayarlar ve hesaplamalar içerdiğine değinmek zorunda hisseder kendini. Çünkü çevresindeki en ünlü fizik bilginleri sürekli bunlardan söz edip duruyorlar durmadan. Çağdaş ve vatandaş astrofizikçi ünlü bilgin Martin Rees'in "Just six number" (Tam altı rakam) kitabını nasıl görmezden gelebilir? Eğer maddenin oluşumunda

etkili olan altı sabit rakamda kıl boyu bir farklılık olsaydı, ne elementlerin, ne kimyanın ve dolayısıyla ne de hayatın oluşmasından asla söz edilemezdi. Dawkins bu altı sabitenin birinden, yani evrendeki dört kuvvetin en büyüğü olan nükleer gücün ince ölçüsünden Rees'in kitabından alıntı yapar. Eğer burada binde yedi diye belirlenmiş sayıda en ufak bir değişiklik olsaydı, örneğin biraz az olsaydı evrende sadece hidrojen oluşabilirdi. Biraz fazlalığı halinde ise evrendeki tüm hidrojen füzyon geçirerek ağır elementlere dönüşüp tamamen tükenirdi. Bu durumda hayatın temeli suyun varlığı söz konusu bile olmayacaktı. Dawkins'in fizik bilginlerinin bu hesaplamalarından büyük sıkıntı duyduğu satır aralarındaki sözlerden rahatlıkla anlaşılıyor. Nitekim bölüm sonundaki özetlemede Darwin'in doğal seçim kuralından ve bunun materyalist açıklamalarda ne önemli bir kaldıraç, bir vinç olduğundan çok defa yaptığı gibi yine övgüyle söz eder. Ve bu bağlamda fizikçilerden yana yakıla yalvarırcasına ricada bulunur. Henüz fizikçilerin bu ölçüde etkili bir vinç yaratamadığını, ama mutlaka yaratacaklarından da umutlu olduğunu büyük bir özgüvenle dile getirir. Fizikçilerin kollarını sıvayıp bu materyalist vinci mutlaka insanlığa armağan etmeleri için onları er meydanına davet eder.

Ama bu noktada, sanıyorum köşeye sıkışmaktan olacak, yaradılışçıları şiddetle suçladığı bilgi boşluklarına tapınma yanlısına bu defa kendisi düşüyor. Yani bildiklerimizi bir kenara bırakıp, inancımızı henüz bilip bulmadıklarımıza bağlama yöntemine sığmıyor. Tanrı Yanılgısı yazı dizisinde Şubat sayımızda "Her yeri aramadan 'yok' denemez"

başlığı altında evrenin ve maddenin nasıl muhteşem kozmolojik ve fizik kanunlarla yaratıldığından söz etmişim. Dawkins madem ki Tanrı'nın yokluğunu kesinlikle iddia ediyor, bilmediklerimize bel bağlayacağına şimdi bilgimiz dahilinde olan doğadaki bu ince ayarların hangi tesadüflerin eseri olabileceğini açıklamamı beklerdik ondan:

** Big Bang'den (Büyük Patlama) bir saniye sonraki genişleme hızı yalnızca 100 bin milyarda bir kadar daha az olsaydı, evren bugünkü büyüklüğüne erişemeden çökerdi. Fazla olsaydı bütünlük kalmaz, hepsi bir yere dağılır giderdi.

** Ünlü astronom Fred Hoyle hesap yaptı: Eğer karbon atomunda 7,82 milyon elektron voltluk bir enerji düzeyi olursa, ancak o zaman canlıları oluşturacak yeterlikteki karbonun ve diğer elementlerin oluşabileceğini buldu. Ve ölçüm yapılırca da karbonun enerji düzeyinin tam tamına hesaplandığı gibi olduğu anlaşıldı.

** Eğer elektronlarda aynı konumda olmama yani dışarlama ilkesi olmasaydı kimyasal tepkimeler çok aza inecek ve içinde hiçbir canlının barınmadığı çok kasvetli bir evren ortaya çıkacaktı.

** Madde ile karşı madde arasında tam simetri olmaması sayesinde parçacıklar ve atomlar oluşabildi. Bu simetrisinin olmadığı buluşuyla 1980 Fizik Nobelini kazanan bilgin bu buluşunun canlıların ve bizlerin varolma sebebi olduğunu söylemekten haklı olarak övünüyordu.

** Böyle derin incelemelere girmeye gerek duymadan sadece her işimizde kul-

landığımız suya alıcı gözle bakmakla da evrendeki büyük hüner ve zekânın önünde saygı ile eğilirdik. Su, sıfır ile 4 derece arasında ısıtılınca genişmesi gerekirken doğa kanunlarını çiğneyerek büzülür. Bu sayede 4 derecedeki su en yoğun olur ve dibe çöker. Aksi olsaydı denizler alttan donarak baştan başa buz kitlesi haline gelecek, canlılıktan eser kalmayacaktı. Su diğer bir kanunu daha çiğner. Katılaştırken daha yoğun olması gerekirken daha hafif olur. Böylece buz su üzerinde yüzer. Aksi olsaydı dibe çökeceğinden her taraf buz deryası haline gelecekti.

O'NU KİM YARATTI?

Dawkins bunların hiçbirine doyurucu bir cevap veremediğinden tabir yerinde ise her sıkıştığında yaptığı gibi, topu yine oyun alanının dışına taca atmakta "peki" demekte ve Tanrı'yı kastederek "Öyleyse O'nu kim yarattı?" diye sormaktadır.

Başından beri anlattığımız gibi bizler O'na olan inancımızı gördüğümüz, bildiğimiz, mantığımızı kullanıp üzerinde derin düşünceler ürettiğimiz olaylar, olgular üzerine bina ediyoruz. Maddenin 13,8 milyarlık bir ömrü olduğuna ve çok büyük bir akılla, son derece ince planlarla yaşamı oluşturacak kanunlarla yaratıldığına bilimsel bulgular ışığında ulaşıyoruz. Ve bunların yüce bir Yaratıcısı olması gerektiğine mantığımızla kani oluyoruz. Sadece bu kadar da değil. Peygamber mesajları üzerinde derinliğine düşünerek bunların bir kul sözü olamayacağına, ancak evrenin Yaratıcısı tarafından vahiyle bildirilebileceğine yine mantığımızla kani oluyoruz. Ve ayrıca en güvenilir bilim adamlarının parapsikolojik bulgularından ve kendi-

mizin bizzat tanık olduğumuz spiritüel olaylardan yine mantığımızı kullanarak, maddenin ötesindeki ruhsal âlemin ve dolayısı ile hepsini vareden bir Yaratıcı'nın mevcudiyetine inancımızı perçinliyoruz. Görüldüğü gibi bir "boşluk ibadetinde" değil, tam tersine bir "varlık ibadetindeyiz."

Bütün bunların ışığında O'nun varlığına kani olmakla beraber, kim O'nu tam anladığını, her yönü ile tanıdığını iddia ediyor ki?!.. Tam tersine O'nun anlama sığmadığını biliyor sadece varettiklerini ve peygamberlere vahiyle bildirdiklerini incelediğimiz kadar O'nu tanıyabiliyoruz. Kısacası haddimizi biliyor, O'nun sonsuz aklından bizlere bahsettiği çok azına, bir zerre, bir nebze akla sahip olduğumuza yine aklımızla kani oluyoruz.

Bir zamanlar materyalistler maddenin yaratılmamış olduğunu yani başlangıçsız ve sonsuzdan beri varolduğunu iddia etmiyorlar mıydı? Biz maddenin birkaç milyar yıl önce yoktan varolduğunu yakın tarihlerde bulduk. Ama burada önemli olan, insan aklının sonsuzluk kavramına, başlangıcı olmayan varlık kavramına ulaşmış olmasıdır. Maddenin bir enerji olduğu ve enerjinin yoktan varedilemeyeceği fiziğin en temel kuralı. Çağımızın en ünlü astrofizikçilerinden Paul Davies "Tanrı ve Yeni Fizik" kitabında "hiçlikten" varlığın kendiliğinden oluşamayacağını şöyle ifade eder:

".....Doğada yapısal hiyerarşinin önemi hakkında bilimciler arasında gittikçe büyüyen bir takdir duygusu vardır. Canlılık, organizasyon ve zihin gibi bütüncü kavramlar gerçekten anlamlıdır ve onlar, atomlar ya da kuarklar, birleşik güçler ya da her neyse "hiçden"

gelmiş gibi yorumlanamazlar." (S:425)

Biz bugün modern fiziğin bulgularından "zaman"ın maddeden bağımsız olarak ayrı bir hüviyeti, varlığı olduğunu biliyor ve üç boyutlu maddeye onu da ekleyerek 4 boyutlu bir evrende yaşadığımızı söylüyoruz. 13,8 milyar yıl önceki büyük patlamada maddenin yanısıra zaman da varedilmiş ve 4 boyutlu evrenin ilk temelleri böylece atılmıştır. Zamanı varetmeden önce de varolduğuna inandığımız Tanrı'yi, maddenin başlangıcı olamayacağını düşünebilen aklımız, niçin aynı düşüncenin bir uzantısı olarak başlangıçsız, sonsuzdan beri var olarak düşünemesin ki?!..

Sebepler- sonuç kanunu zamanla birlikte başlar. Yani Yüce Tanrı zamanı yaratırken sebep-sonuç kanunlarını da birlikte yaratmıştır. Sebebi de yaratan Tanrı'nın varolması için bir sebebe ihtiyacı mı var? Bu durumda hepimizi ve her şeyi sevgisinden yaratan O Yüce'yi; Varedilmeden Vareden, Almadan Veren, Eşsiz ve Benzersiz tek bir varlık olarak tanımlıyoruz. Bu durumda "O'nu kim yarattı?" sorusu bence boşlukta kalmaya mahkûmdur. Ne var ki insan sorgulayıcı bir aklıyla yaratıldığından ve kendisine her şeyi düşünmekte sonsuz bir özgürlük sunulduğundan kim ne derse desin, bu ve benzeri sorular sonuna kadar hep insanlığın gündeminde kalacaktır. Bu insanın hakkıdır ve kimse bu sorgulama hakkını onun elinden almaya muktedir olamayacaktır.

Dawkins'in "Tanrı Yanılgısı" kitabının düşündürdükleriyle ilgili yazılarımı böylece noktalarken gelecek sayılarımızda ilk canlıdan itibaren dünyada hayatın başlaması, gelişmesi ve insanın yaratılışı üzerine kendi düşüncelerimi sizlerle paylaşacağım.

Yabancılaşmanın Türleri

Güngör Özyiğit, Psikolog

Yabancılaşma; bir insanın veya toplumun kendi gücünün, kaynağından bağımsızlaşarak ona karşı hale gelmesi demek oluyordu. İnsanın kendi ve toplum sorunlarına ilgisiz ve bilgisiz oluşu yabancılaşmanın sürmesini sağlamakta, onun bir yazgıymışçasına toplumun geleceğini olumsuz yönde belirlemesine yol açmaktadır. Yabancılaşmanın aşılması için, her şeyden önce bir düşünürün dediği gibi "İnsanla ilgili hiçbir şey

insana yabancı kalmamalı" kuralı geçerli kılınmalı. İnsanlar kendi ve toplum sorunlarına karşı ilgili hale getirilmeli. İlgi bilgiyi doğuracak, bilgi bilince götürecektir, bilinç de insana ne yapması gerektiğini, yani görevini gösterecektir. Öyleyse bize düşman bu yabancılaşma yılanının nasıl yol bulup da toplumsal kurumlara girerek çöreklendiğini görebilmek için ilkin tüm ilgimizi siyasal mekanizma, yani devlet üzerinde yoğunlaştıralım.

Siyasal Yabancılaşma

Devletin kaynağı toplumdur. Devlet toplum içinden çıkar ve amacı, içinden çıktığı toplumun güvenliğini, gönencini ve mutluluğunu sağlamaktır. Bunu başarıp halkla bütünleştiği, halktan aldığı yetkiyi yine halkın yararına kullandığı zaman, görevini yerine getiriyor demektir. Ama devlet, toplumun tümüne hizmet sunacak yerde, kendi veya dayandığı sınıfın çıkarını kollayan baskı düzenini toplum üzerinde egemen kılmaya kalkışırsa, içinden çıktığı topluma yabancılaşmış, kendi öz amacına ters düşmüş olur. Bu durumda devlet, halkın devleti değil, belli bir sınıfın çıkarını toplumda egemen kılmak isteyen bir baskı aracı kimliğine bürünür.

Siyasal yabancılaşmada sorumluluğu hem devlet adamlarında, hem de toplumda aramak gerekir. Yöneticiler, genellikle tüm gücün ellerinde toplanmasına, kendilerini her türlü denetiminin dışında tutmaya, "devlet benim" görüşü ile hareket etmeye istekli, buna yatkındırlar. Toplum ise çoğunlukla sorumluluk almaktan kaçmaya, tüm sorumluluğu bir kişiye veya belirli kişilere yükleme eğilimindedir. İşte bu iki olumsuz eğilim çifte yabancılaşmayı doğurmakta, devletin topluma, toplumun devlete yabancılaşmasına neden olmaktadır.

Bir de, kimi düşünürlerce devletin önemi ve gücü abartılmıştır. Onlara göre devlet tek başına bir yetkinliğin simgesidir. Ve devleti tanrısal gücün en

yetkin belirtisi, devlet adamını da Tanrının yeryüzündeki gölgesi sayarlar. O zaman devlet, yurttaşların mutluluğu için bir araç olmaktan çıkar, kendisi bir amaç olur. Oysa insandan böylesine soyutlanmış bir devlet düşüncesi akla da mantığa da aykırıdır. Gerçekte devlet; ellerinde diğer insanlardan daha çok güç ve yetki bulunan belirli kişiler topluluğudur. Ve devletin politikası, onu oluşturan kişilerce belirlenir, onların görüşlerini yansıtır. Mutlak ve yanılmaz değerlerdir. O nedenle devletin gözde büyütülmesi, aslında yönetici azınlığın değerinin ve öneminin abartılmasıdır. Ya da devletten nimetlenmiş düşünürlerin, devletin her yaptığını haklı çıkarma çabasıdır. Hitler ve Mussolini böyle yanlış bir devlet anlayışının kurbanlarıdır. Buna karşılık özgür ve demokratik görüşlü kimseler, devletin tanrısallığını ve yanılmazlığını yadsıyarak, onun toplum içindeki diğer güçlerle, baskı gruplarınca denetlenmesini, güçler arasında karşılıklı bir denge ve uyum sağlanmasını öngörürler.

Gerçek çözüm şu olabilir belki: Hz. Ömer gibi kendini Tanrı'ya, topluma ve kendine karşı sorumlu sayan âdil bir yönetici. Ve "Ben doğruluktan ayrılırsam, ne yaparsınız?" dediğinde "Seni kılıçlarımızla doğru yola sokarız" diyen uyanık, sorumluluğun bilincinde bir halk. Yine böyle bir halkı kendisi için de bir güvence sayan ve "Bana ne mutlu ki, çevremde böyle insanlar var" diyebilen bir Ömer. Eğer bu ikisini bir edebilirsek yeniden, çözüm gelecek demektir kendiliğinden.

Ekonomik Yabancılaşma

Siyasal yabancılaşmanın hemen yanı başında ve belki onu da büyük ölçüde belirleyen bir başka yabancılaşma da ekonomik yabancılaşma ya da emeğin yabancılaşması.

Emeğin yabancılaşması: İnsanın kendi yarattığı ürünü devşirememesi emeğin ürününün kendisinden ayrılıp, bağımsız bir varlık olarak onu boyun-duruğu altına alması, geçim çemberi içinde tutsak etmesi ve insanı gerçek insan olarak yaşamaktan, insanca gelişmekten alıkoymasındır.

İpekböceği kozası içinde ipek üretir. Ve bir gün yeterli ipek biriktirdiğinde bu ipekten kendine rengarenk bir kanat yapar. Tırtıl kelebeğe dönüşür. Uçma kudreti kazanır. Ve kozasını delip uçarak özgürlüğüne kavuşur ve çiçek çiçek dolaşır. Şimdi diyelim ki, tırtılın her gün ürettiği ipeğin büyük bir kısmı başkalarına gömlek yapmak için alın-sın. Tırtıl boyuna ipek üretmesine karşın, bir türlü kendine kanat yapacak kadar ipek bulamasın. Böylece o hiçbir zaman kanat çıkaramayacak, kelebeğe dönüşemeyecek, kozasını kıramayacak ve özgürlüğe kavuşamayacağı için tırtıl, ömür boyu ipek üretmesine karşılık hep tırtıl olarak kalsaydı, kendini tırtıl olarak aşip kelebeğe dönüştüremeseydi yabancılaşmış emeğe güzel bir örnek olurdu. Bunu gidermek için tırtıl toplumu öyle örgütlenmeli ki, her tırtılın ürettiği ipek, onun geçimini ve yaşamını sağladıktan başka, kalan

kısmı kendine bir kanat yapmaya yetsin ve her tırtıl bir gün kelebek olsun. İnsan toplumunda da, insanın emeği sadece günlük geçimini karşı-lamaktan öte, daha yüksek bir nitelik kazansın, insanca güçleri geliştirerek insanı insan-üstüne erıştirsın. Yani yalnızca bedensel ihtiyaçların karşılanması demek olan "zorunlu emek" yerini, insanın yapıcı ve yaratıcı yönlerini geliştirecek, kendini sporda, bilimde, dinde, felsefede ve sanatta değerlendirecek anlamda "Özgür emeğe" bırak-sın. Ta ki insan kendini bütünüyle insan olarak duyup yaşasın. Kendini ve evreni gerçek böylesiliği içinde kavrasın. Özgürce yaratma yoluyla kendini olabildiğince yüceltsin. Yeni renklerle bezensin, üstün kudretler kazansın. İnsanlar dünyasında çalışma, iyilikte yarışmaya dönüşsün.

Zira yabancılaşma, yalnızca üretimin sonucunda değil, üretim sürecindeki çalışma için de geçerlidir. Gerçek çalışma, özgürce girilen, aklın ve gön-lün de katıldığı verimli bir çabadır. Ve böylesine bilinçli bir çalışma ruhsal doyum sağlar. Sevinç, çalışma eylemi-nin kendi içindedir. Ve sonuçta elde edilen ürün de emeğin ödülüdür. Bu anlamda iş, insanın yaşamını emek yoluyla ortaya koyuşu, değerlendirişidir. Oysa ücretli veya "zorunlu emek" sevinç verici ve doyum sağlayıcı ol-maktan uzaktır. Bir kere insan özgür değil, çalışmak zorundadır. Ayrıca nasıl çalışacağı, ne kadar çalışacağı da başkaları tarafından kararlaştırılmıştır. Sonuçta ürettiği şey de kendisinin

değildir. Ne dokuduğu ipek, ne çıkarıldığı maden, ne kurduğu ev ona aittir. Kendisi için ürettiği şey ücrettir. Yani hedef para kazanmak ve onunla ihtiyaçlarını karşılamak için gerekli olan tüketim mallarını satın almaya yarayacak geliri elde etmektir. Kısaca söylersek aç ve açıkta kalmama savaşıdır. Ve bunun için her gün yeniden aynı şeyleri yapmaktır. O yüzden işçi çalışırken mutlu değil, mutsuzdur. Kendini olumlamaz, tersine tüketir. Değer üretecek yerde, sadece ücret üreten ve değişim değeri yaratan emek, alınıp satılan bir mal durumuna indirgenmiştir. Üretim insan için olması gerekirken, insan üretimin hizmetine koşulmuştur. Böylece insanın kendini ortaya koyuş biçimi olan emeği, yani yaşamın kendisi bir araç olup çıkmıştır.

Tekniğin Yabancılaşmadaki Rolü

Tekniğin sağladığı makinelerin üretime girmesi, işçilerin ikinci plana itilmesine ve emeğin daha da kişiliksiz bir hale gelmesine yol açmıştır. Kendi elinden çıkan işin somut sağlamlığı ve yalın güzelliği yoktur artık. Elinin altındaki aletleri kullanarak bir şey meydana getirmenin, yaptığı işe kişiliğini koymanın insanca övücü de kalmamıştır pek. Bu kere makineler insanı kullanmaktadır İnsana hizmet eden aletler yerini makinelere hizmet eden insanlara bırakmıştır. Bir vidayı sıkıştırarak, bir düğmeye basarak veya kolu çevirerek insan makinelerin çalışmasını izlemek ve gözlemek zorunda kalmış, makinenin bir ek-parçası duru-

muna düşmüştür. Atölyedeki işçi, canlı yaşayan bir örgütün organıydı. Fabrikada ise, koca bir çarkın içinde onu canlı bir dişli gibi kullanan ruhsuz bir sistem var. Orada insan üretimin sonucu ile karşılaşamaz bile. Küçük bir ayrıntı onun bütün bir işi olmuştur. Bir otomobil fabrikasında sadece vida sıkıştırmak gibi. Ve düşünün her gün sekiz saat hep aynı şeyi yapmak. Buna iş değil de işkence demek daha doğru galiba. Ne var ki, bütün bunlardan tekniği sorumlu tutup kötölemek doğru olmaz. Bugünkü uygulanış biçimiyle yabancılaşmayı körükleyen teknik, üretimin insanca amaçlara uygun yeniden örgütlenmesiyle, pekâlâ. "zorunlu emeğin" büyük bir kısmını üstlenip, insana daha insanca işler için kullanacağı özgür zamanlar kazandırabilir. Tıpkı insanın yücelmesi, içindeki cevheri gerçekleştirme için meleklerin Tanrı huzurunda insana secde ederek ona hizmet sunmayı kabul etmeleri gibi, makineler de "demir melekler" olarak insanın hizmetine koşulabilir. Yeter ki insanın varoluş amacı doğru olarak saptansın ve tüm olanaklar o yönde seferber edilebilsin. Yine insanların Çağlar boyunca kazandıkları zenginlikler, maddi ve manevi tüm değerler topyekûn insanlığın yararına kullanılmalı.

Yabancılaşmanın Boyutları

Bugünkü uygarlık düzeyi bütün geçmiş kuşakların düşünce ve emeklerinin bir sonucudur. Her insanın başarısında başka insanların da izleri ve katkıları vardır. Kültür ve uygarlık

insanlığın ortaklaşa ürünüdür. Öyleyse onun nimetlerinden bütün insan türünün yararlanması gerekir. Oysa uygulamada bu hak yerini bulmamakta, insanlığın mirası insanlara adaletli bir biçimde dağılmamaktadır. Çoğu kere, bütün bir geçmiş, insanlığın yapıcı ve yaratıcı emeği ile elde edilmiş birikim, birkaç kişinin veya grubun elinde kalmakta, onlar tarafından istedikleri gibi kullanılmaktadır. İnsanlığın emanetini kendi malı sanan bu insanlar onu diğer insanlara vermedikten başka, bu birikimi kendi çıkarları için, onların zararına kullanmaktan da çekinmemektedir. Yani insanlığın sağladığı, insanlığın yararına olan her türlü birikim, bu insanların eliyle insanlara düşman bir güç olarak geri dönmektedir. Bilim atom bombası biçiminde, din engizisyon işkencesi şeklinde insanların karşısına dikilmektedir.

Bilimsel Yabancılaşma

Bilim de insanlığın kazandığı ortak değerlerden biri. Özellikle uygarlığımızı diğer uygarlıklardan ayıran en önemli taraf, bilimin birinci sırada yer alması ve bu yüzden öneminin biraz abartılmasıdır. Bilimin görevi önce insanlarda gerçeğe karşı bir ilgi ve merak uyandırmak. Sonra bulduğu doğa ve toplum yasalarını insanlığın hizmetine sunarak yaşamı daha bir kolaylaştırmak ve insanların mutluluğuna katkıda bulunmak. Ne var ki, çağımızda bilim de amacından sapmakta, sağladığı olanaklarla yöneticilerin elinde yanlış yolda ve insanın zararına

kullanılmaktadır. Bunda elbet ki bilim adamlarının da sorumluluk payı vardır. Bugün bilim adamı da ağaca bakmaktan, ormanı göremez olmuştur. Aşırı uzmanlaşma onu kendi konusunda kitlemiş, öylece bütünü görme yetisini yitirmiştir. Bu kısıtlamanın doğal sonucu olarak da sınırlı bir sosyal ve politik bilinç elde edebilmiştir. Günümüzde bilgin dünden çok daha fazla, ama hem bilgin hem bilge ne yazık ki çok az. Bilimin insanlığın zararına, yabancılaştırıcı bir güç olarak kullanılmasına karşı bilim adamları herhalde seslerini yükseltmeli -ki yükseltmeye başladılar- ve kendilerini sadece konularına, uluslarına değil, tüm insanlığa karşı da sorumlu saymaları gerekir. Yani bilgin biraz da bilge olmalı, akli bilgi ile dolarken, yüreği de sevgisiz kalmamalı. Gerçi bilim tek başına sorunun üstesinden gelemez. Çünkü bilim değer yargıları üretmez. Onun dinle, sanatla, felsefeyle desteklenmesi gerekir. Ama hangi dinle, daha doğrusu dinsel örgütle?

Dinsel Yabancılaşma

Dinsel yabancılaşma tarih boyunca başlıca iki şekilde gerçekleşmiştir. Birincisi insanların kendi güçlerini, tüm özlemlerini, korkularını, umutlarını kendi dışlarındaki Tanrı sandıkları bir varlığa aktarmaları. Bir bitkiyi veya hayvanı totem bilmeleri, doğa güçlerine tapmaları ya da zamanımızda olduğu gibi her şeyi önderlerden bekleyip kişileri putlaştırmaları. Bu aslında nesnel ve öznel gerçeklerin, mutlak gerçek sanılıp tanrılaştırılmasıdır Gül-

yüzlülerin vahiy yoluyla getirdikleri dinler ise gerçek ve tek Tanrıyı insanlara müjdelemiştir. Özellikle İslâmiyet "Tanrıdan başka Tanrı yoktur" ilkesi ile bu tür yabancılaşmalara ve putlaştırılmalara kesin olarak karşı çıkmıştır.

Dinsel yabancılaşmanın ikinci şekli, din örgütünün yetersiz ve yeteneksiz kişilerin elinde özünü yitirip yozlaşmasıyla ortaya çıkmıştır. Bozuldukça da çekici ve çağırıcı niteliğini yitirmiş, zorbalıkla, baskıyla, o da olmadı mı işkence ile insanlara boyun eğdirme ve güya kendini kabul ettirme yolunu tutmuştur. Ve böylece insanlığın en çok hayrına olması gereken bir kurum, türlü hüner ve çıkarla nefret ve kin üreten bir bozguncu yuvası olmuştur. Birleştirici, uzlaştırıcı olacak yerde, kendi içinde bile ayrılıklar yaratmış, sevgiyi, barışı sağlaması gerekirken düşmanlık ve savaşın kundakçılığını yapmıştır. Dinlerdeki gerçek özü bulup çıkarmak ve insanlığın hayrına sunmak bugün gerçekten inanan aydın kişiler için kutsal bir görev olmalıdır. Kaldı ki bugünün aydını bir de ideolojik yabancılaşmayla uğraşmak durumundadır.

İdeolojik Yabancılaşma

Çağımızın Tanrı'sız dinleri diyebileceğimiz ideolojiler de insanlığın mutluluğunu amaçladıklarını ileri sürdükleri öğretilerinin yanında, kendileri gibi düşünmeyenleri öldürmekte bir sakınca görmemektedirler. Burada da yine insanlara mutluluk sağlama, daha iyi bir düzen getirme savıyla ortaya atılmış

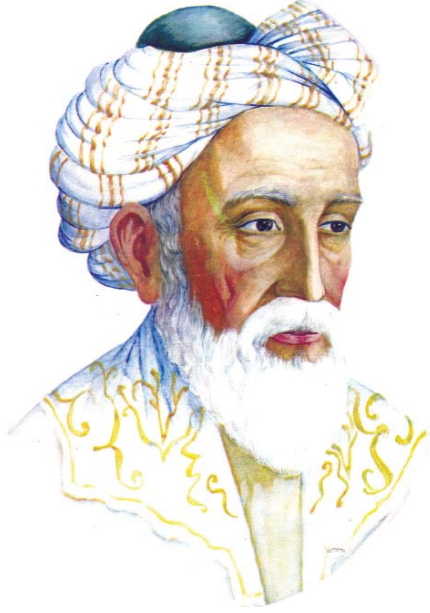
bir öğretisi, ayrılıklar yaratmış, düşmanlıklar doğurmuş ve insanları birbirine düşürmüştür.

Şimdi böylesi bir toplumsal yapıda yaşayan insanların ilişkileri nasıl olur? Onlardan sevgi dolu, akıllıca, insanca davranışlar beklemek olası mı?

Toplumsal Yabancılaşma

Böyle yabancılaştırıcı bir ortamda insanların da birbirlerine yabancılaşmasından, insanca sıcak ilişkiler kuramamasından daha doğal ne olabilir? Akıllı fikri para kazanmak olan bir satıcı sizi müşteri olarak değerlendirecek. Fanatik bir dindar kendi dininden olmayanları kâfir olarak algılayacak.

Solcuysanız, sağcılar veya başka türlü solcular tarafından hain olarak damgalanacaksınız. Sağcıysanız yine öyle. Türk'seniz, bağınaz milliyetçi bir Ermeni'ye göre atalarının katilisiniz. Amerikalı beyaza göre zenci ikinci sınıf insan. Yani herkes kendi yabancılaşmış dünyasından bakıp, başkalarını kendine göre değerlendiriyor. İnsanları, kendi benlikleri etrafına oluşturdukları bu yapma dünyadan çıkarmak, o benlik kozalarını kırmalarını sağlamak gerek önce. Sonra gerçekleri yeni baştan, görerek, koklayarak dokunarak deneyerek, anlayarak öğretmek gerek. Bu görev de eğitime düşüyor. Ama bugünkü gibi insanın kendiliğindenliğini ve yaratıcılığını dumura uğratan, yalnızca diploma, etiket sağlayan yabancılaşmış bir eğitime değil.

Ömer Hayyam

Hayatı, Eserleri, Felsefesi - III

Derleyen: Nihal Gürsoy

Şairimiz Ömer Hayyam'ın yaşadığı dönemi incelemiştik geçen sayımızda, dinle olan ilişkisi her zaman tartışma konusu olduğundan ve dini, imanı reddettiği söylendiğinden dolayı, konuya farklı açılardan yaklaşarak çok yönlü bakmaya çalışacağız.

ÖMER HAYYAM'IN YAŞAMINDA VE RUBAİLERİNDE FELSEFENİN ROLÜ

Zamanının en özgür düşünceli adamı olan şairin Yunan Filozoflarının ve İbni Sina'nın takipçisi olduğunu biliyoruz. Akıl ve mantık yoluyla bir şeyin aslını aramak, ne için var olduğunun sebebini bulmak için çalışmak demek olan felsefe "philosophie" (hikmet sevgisi), anlamını taşımaktadır. Yunanca "Philos" (Sevgi), ve "Sofia" (Hikmet) kelimelerinden meydana gelmiştir. Devrinin en önemli filozofu

olan Ömer Hayyam da felsefeyi bir disiplin olarak benimsemiş ve bildiği tüm konulara yaklaşımı bu açıdan olmuştur.

Felsefe ile meşgul olmak için hem fen bilimlerinde hem de ruhani konularda derin bilgilere sahip olmak gerekir. Öğreniminin ilk bölümünü Nişabur'da geçiren, çok zeki bir öğrenci olduğu hemen anlaşılan Hayyam, din bilgisi Kur'an ve Hadis derslerini dönemin büyük bilgini İmam Muvakkak'tan, matematik ve astronomi derslerini de Hacı Ali ve Şeyh Muhammed Mansur'dan almıştır. 1065-1070 yıllarına bak-

tığımızda kendisinin tefsir, hadis, felsefe, matematik, tıp, fizik hattâ müzik alanında önemli bir şöhreti olduğunu görürüz. Buhara ve Semerkand şehirlerinde yaşayan İmam Üstad Ebu Tahir'den gördüğü maddi ve manevi destekle bilgisini iyice güçlendirmiştir.

Akıl ve mantık yürüterek sonuçlara varma yolu olan felsefede bir insanın ne kadar ilmi ve bilgisi olursa olsun, yanlış düşünebileceği veya yaptığı işlerden yanlış sonuçlar çıkarabileceği savıyla hareket edildiğinden, felsefe hiçbir zaman kesin sonuçlar vermez. İnsanların bunu kendi akıl ve mantık süzgeçlerinden geçirmeleri beklenir. Hayyam'ın her konudaki sorgulayıcı tavrının en önemli nedenlerinden biri de budur. Oldukça geniş bir din, fıkıh ve hadis bilgisine sahip olan Hayyam, asla dini ve imanı sorgulamamıştır. Dinin, Tanrı ile kul arasındaki ilişkileri, insanın insanla ve diğer yaratılmışlarla olan ilişkilerini en güzel biçimde sağlamak adına getirdiği yüce gerçeklere, hükümlere ve uygulamalara dil uzattığı görülmemiştir. Fakat din adına yapılan haksızlıklar, çıkar çatışmaları, savaşlar, dinin bir iktidar aracı olarak kullanılması gibi konularda felsefi bir yaklaşımla akıl ve mantık yürütmüş, bu tip uygulamaları keskin bir dille eleştirmiştir. Bir anlamda halkın yanında yer almış, kendini ortaya koyarak, açık yüreklilikle direnmiştir.

Ayrıca Vezir Nizamülmülk ve Melikşah döneminde Abbasi hükümdarlarının ve Türk boylarının egemen oldukları kesimlerde, özellikle sarayın etrafındaki aydın çevrede dinsel konular belirli bir çerçeve içerisinde tartışılabilir,

Kur'an hükümlerinin nedenleri ve sonuçlarına dair fikir yürütülebiliyordu. Hayyam da bu tartışmalara katılır, konuşma esnasında birtakım imgeler kullanarak, mizah duygusuyla hareket eder, konuyu daha zevkli hale getirirdi. Bu tavır, daha sonra rubailerine de yansıyan anlatım biçimidir Hayyam'ın.

Söyleyeceklerini açık bir biçimde ifade eder, zekâsının keskinliğiyle çok derin anlamları, çok basit cümlelerle dile getirirdi. Gerginlikten hoşlanmazdı. Kendi yolunu çizmiş, tek başına ilerleyen özgür bir kişiydi ve gerek saray hanedanından, gerekse diğer bilgin ve alimlerden büyük saygı ve sevgi görürdü. Belleği o kadar sağlamdı ki etrafındakileri şaşkınlığa uğrattı. Kimsenin hoşuna gitsin diye konuşmaz, fakat gönül kırmayı hiç sevmez ve tasvip de etmezdi.

(Semerkand'lı Nizam'ın ve daha başka anlatılanların ışığı altında Hayyam'ın kişiliği)

Felsefi konularda pek çok eser veren Ömer Hayyam, insanoğlunun en önemli araştırma konusunun yine kendisi olması gerektiğini savunmuş, insanın kendi varlığı hakkında düşünmesinin önemine inanmış, kapsamlı ve derin konular hakkında kat'i hükümlere varılmamasının gerçeğin doğasına uygunluğunu anlatmış, kendisini de bunun dışında tutmuştur.

Bu yıldızlı gökler ne zaman başladı dönmeye?

Ne zaman yıkılıp gidecek bu güzelim kubbe?

Akıl yollarıyla ölçüp biçemezsin bunu sen

Mantıkların, kıyasların sökmez senin bu işte.

Nizamülmülk ve sonrasında Melikşah'ın da ölümünden sonra, Nizamülmülk'le olan özel ilişkisi yüzünden saray ile arasının açıldığını görüyoruz. Çünkü iktidar Nizamülmülk'ün rakiplerine, Sultan'ın ikinci karısı Terke Hatun ve katı din adamlarının eline geçmiştir. Dolayısıyla da çalışmalarının tamamlanması için ayrılan ödenek kesilmiştir. Ünlü dörtlüklerinden dolayı dinsizlikle suçlanma dönemi başlar Hayyam'ın.

Cehaletin, bilgisizliğin hüküm sürdüğü, din adına dinin özüne yabancılaşmış bir takım din adamlarının ve uygulamalarının ortalığı kasıp kavurduğu, mezhep kavgalarını kışkırttığı, iktidara yaranmak için dini politika aracı yaptığı, iktidarın da yandaşlarını kayırarak taraf olduğu bu dönemde derinden sarsılmıştır Hayyam.

*Sen sofusun, hep dinden dem vurursun,
Bana da sapık, dinsiz der durursun
Peki ben ne görünüyorsam oyum
Ya sen? Ne görünüyorsan o musun?*

İçten içe kendisine yapılan suçlamalar karşısında üzölmekle birlikte yine de kendi doğru bildiklerinden ayrılmamış döneminin idarecileriyle yakınlaşma çabası içine girmemiştir.

*Girme şu alçakların hizmetine
Konma sinek gibi pislik üstüne
İki günde bir somun ye ne olur!
Yüreğinin kanını iç de boyun eğme*

Daha sonra Hayyam İsfahan'ı terk ederek Merv'e yerleşir. Son yıllarıyla ilgili bilgi hemen hemen yok gibidir. Bu yıllarda hacca gitmiştir. Nişabur'da ölme-

si, sonradan oraya geri döndüğünü gösterir.

Unutmamak gerekir ki, Hayyam bir din adamı değil bir bilim adamı ve filozoftur. Her zaman gerçeğin peşinde olmuş, dünyada olup biteni de sorgulamıştır. Bu felsefi tavrından dolayı kendisini eleştirenleri o da eleştirmiş ve:

*Ey kara cübbeli, senin gündüzün gece
Taş atma dünyayı bilmek isteyenlere
Onlar Yaradan'ın sanatı peşindeler
Senin aklın fikrin abdest bozan
şeylerde.*

Diyerek asıl maksadının ne olduğunu ortaya koymuştur.

ÖMER HAYYAM VE TANRI İNANCI

Hayyam'ın aşağıdaki rubaisi, onun Tanrı, evren, insan, yaşam ve ölüm üzerine sorguladığı gerçekliğin ve adeta sentezleyerek formüle ettiği "Tanrı Birliği" düşüncesine varışının muhteşem bir örneğidir.

*Tanrı evrenin canı, evrense tek bir
beden*

*Melekler bu bedenın duyuuları hep bir-
den*

*Yerde gökte canlı cansız ne varsa birer
uzuv,*

*Budur Tanrı Birliği, boştur başka her
söylenen.*

O, evrenin her zerresinde Tanrı'yı bulmuş, görünen ve görünmeyen âlemlere can veren, onları yaratan ve birbirine

karşılıklı haklarla tıpkı bir bedenın uzuvları gibi dokuyanın, Yaradan olduğunu ilan etmiş ve tüm yaratılmışın birlik yolunda yalnız olmadığını, Tanrı'nın melekleri aracılığıyla gerektiğinde hepsine ulaşabileceğini, bilgilendirebileceğini, idraklendirebileceğini ve neticede dünya birliğinin, hattâ evrenin birliğinin var oluşun gayesi ve amacına uygun olarak "Tanrı Birliği" esasına dayandığını müjdelemiştir.

Rubaisinde belirtmiş olduğu "Melekler bu bedenın duyuuları hep birden" mısraı, çok düşündürücüdür. Bilindiği gibi insan; görme, tat alma, koklama dokunma, işitme gibi duyuuları yoluyla içinde bulunduğ dünyaya intibak eder, uyum sağlar ve yine onları kullanarak tecrübeler edinir, gelişir, olgunlaşır. Faka ilâhi âlemi bilmek ve idrak etmek yolunda beş duyu organı yardımıyla edinilen bilgiler yetersiz kaldığından, Yüce Yaradan melekleri vasıtasıyla (Cebrail gibi), seçtiği elçiler (Hz.Davut, Hz.Musa, Hz.İsa, Hz.Muhammed gibi) kanalıyla, bilinmesi gerekenleri bildirmiş, içinde bulunduğ düzeni ve varoluş gayesini açıklamış, insana yolundan ve yükünden haber vermiştir.

Üzerine kitaplar yazılabilecek kadar derin ve geniş anlamlar içeren bu dörtlük, onun ilim ve bilimde olduğu gibi şiirde de zirveye yerleştiğinin göstergesidir. Yaradan'ın düzenini ve kendisinin neye iman ettiğini, aklının, bilgisinin ve gönlünün süzgecinden geçirerek büyük bir sadelikle ifade etmiş, bu kadar kuvvetli bir mânâyı ve bilgiyi kısacık bir dörtlükle anlatabilmiştir. Devrinin bu büyük filozofunun matematik ve astrono-

mi âlimi olması, rubailerini ölçü fikriyle yazmasına, bir ölçülü söz söyleme sanatı demek olan edebiyatta ve onun özü olan şiirde, geniş bir alandaki düşüncelerini, heyecanlarını, üzüntü ve sevinçlerini yine matematiksel bir yaklaşımla ifade edebilmesine zemin hazırlamıştır. Başka bir rubaisinde ise şöyle seslenir Hayyam,

*O bilgiler ki evrenin özetidirler
Düşüncelerinin atı göklerde gezer
İş kavramaya gelince senin özünü
Şaşkınlıktan felek(*) gibi başları döner*
*:(Felek: gök, gökyüzü, semâ, âlem)

Evrende bilinebilecek bilgilerin tümüne, aklının ve düşüncelerinin gücüyle gayret göstererek, çalışarak ulaşanların, yükseklerle çıkanların bile Yaradan'ın bilgisini tanımaya ve kavramaya başladıkça hiçbir şey bilmediklerinin farkına varışlarındaki şaşkınlığı (felek gibi başları döner) sözleriyle ifade etmiştir.

Hayyam kendi aklının ve bilgisinin de bu yüceliği anlatmak için yetersiz kaldığına farkındadır.

*Bilge, yüce varlığın seyrine dalar
Gafil ise onda dostluk düşmanlık arar
Deniz, deniz olduğu için dalgalarınır
Çöpe sor, hep onun içindir kavgalar*

Kendisinin ve diğer bilge kişilerin, Yaradan'ın kurduğı muhteşem düzeni anlamak yolunda sarfettikleri emeğin ve gayretin işin özü ve doğası olduğunu "deniz, deniz olduğu için dalgalarınır" cümlesiyle ifade eden Hayyam, işin özünü anlamayanların düşüncelerindeki kısırlığın ve her şeyi kendi inançlarına

yapılmış bir saldırı gibi algıladıklarının farkındadır.

*Kimileri lâf dünyasında şişinip durmuş,
Kimi güzel ardında, köşk ardında koş-
turmuş,
Perdeler inince anlar her biri, ey
gerçek,
Senden ne uzak, ne uzak yollara baş
vurmuş.*

Dünyanın gelip geçici bir mekân olduğunun, işin sonunda gerçek ortaya apaçık çıktığında söyledikleriyle yaptıkları birbirine uymayanların ve dünya zevklerinin peşinden koşanların boş işlerle uğraştıklarını pişmanlıkla fark edeceklerini söylüyor Hayyam ve tüm ibadethanelerin ve ibadet yerlerinin Tanrı'yı bulmak için bir araç olduğunu, gönlünde O'na yer yapmadan, O'nun buyruklarına uymadan, cennet beklentisi veya cehennem korkusuyla günlerini geçirenlerin Yaradan'a gerçek anlamda yakın olamayacaklarının altını çiziyor.

*Tekke'de, medresede, manastırda,
kilisede,
Bir cennet cehennem kaygısıdır sürüp
gitmede
Oysa yüce varlığın sırlarına eren kişi
Bunların tohumunu uğratmaz
düşüncesine*

Ve Tanrı'nın yerinin insanın gönlü olduğunu söylüyor.

*Dün özledim de seni çoştum birden-
bire,
Çıktım senin yerin dedikleri göklere
Bir ses yükseldi ta yukarda yıldızlardan
Gafil, dedi, bizde sandığın Tanrı sende!*

Menzile giden yolun ise sevgiden geçtiğini, gönlünde O'nun yerini tam yapanların, O'nun sevgisiyle dolacaklarından tüm yaşamlarını sevgiyle yoğunlaştıracaklarını, ayırt etmeden herkesi seveceklerini ve ancak bu yolla Tanrı'ya varılabileceğini söylüyor.

*Sevgiyle yoğrulmamışsa yüreğin
Tekkede, manastırda eremezsin
Bir kez gerçekten sevdin mi dünyada
Cennetin, cehennemin üstündesin*

O'nun aydınlığının ve nurunun her yanı doldurduğu bir yere can gözünün sezi-leriyle ulaştığında ise, ruhen deneyimlediği bu hali, varlığının O'nun varlığında yok olması, ter gibi akıp denize karışması olarak ifade ediyor.

*Gerçek aydınlığa erince can gözüm
İki dünyayı birden silinmiş gördüm
Eriyip gittim sanki engin denizlerde
Ter olup çıktı, denize döndü gönlüm*

Kaynaklar:
Ömer Hayyam Dörtlükler
Sebahattin Eyüpoğlu

Yüzyılların Gerçeği ve Mirası/İnsanlık
Tarihine Giriş - II. Ortaçağ
Server Tanilli

Ömer Hayyam, Selçuklular,
İslam Ansiklopedisi

Hayyam'dan Yazışmalar
M.E.B Yayınları / İST -
D.Ali Gültekin

Ahlâk - XII

Siyaset ve Ahlâk, Siyasal Ahlâksızlık

Yalçın Kaya

Siyasal ahlâk nedir?

Gündelik yaşamda genel olarak siyaset denilen olgu, pis, kaypak, bulaşılmaması gereken bir iş olarak algılanır. Bazen de politika ile siyasetin farklı anlamlara geldiği varsayılarak birinciye olumsuz, ikinciye ise olumlu anlamlar yüklenilmeye kalkışılır. Bazı kimselerse politikacı sözcüğünü kullanmaktan özenle kaçınarak ne olduğu belirsiz bir deyim olan "devlet adamı" gibi bir terimi kullanırlar.

Gerçekten de yalnız bizim toplumumuzda değil neredeyse tüm Batı toplumlarında politikacı sözcüğü her kullanılışında ardından gelen yakıştırmalar olumsuzluklarla doludur. Bir örnekle durumu ayrıntılandırmaya kalkışırsak şöyle düşünebiliriz. Bir kunduracı ayakkabınızı iyi yapamazsa, marangoz masanızın ayağını eğri çakarsa, arabanızı onaran ustanın yaptığı işi beğenmezseniz, onların kötü birer zenaatkâr olduğunu söylersiniz de ender durumlar dışında onları ahlâksızlıkla suçlamak aklınıza gelmez. Oysa, beğenmediğiniz bir politikacı için aklınıza ilk gelecek suçlama "ahlâksızlık"tır. Bu durum öylesine abartılır ki "kötü politikacı" deyiminin akla ilk getirdiği çağrışım "beceriksiz politikacı" olmaktan çok, "ahlâksız politikacı" anlayışıdır. Politik yaşama atılmaya karar veren bir kişinin demokratik bir ortamda, demokratik bir seçim sonucunda seçilebilmesi için yaptığı çeşitli harcamalar bile halk arasında alay konusu yapılır. "Kaz gelecek yerden tavuk esirgenmez" denilir

ve ardından da "hele bir iktidara gelsin, bunun bedelini elbette kat be kat çıkaracaktır" sözleri eklenir.

Nerede devlet kurumu, siyaset varsa, orada insanlar "yöneten ve yönetilen" diye ayrılır. Siyasetin özünü oluşturan bu eşitsizlik ilişkisi ise ahlâkın doğasına aykırıdır. Ahlâka aykırılık böylece siyasetin özünden kaynaklandığı için de diğer ahlâk sorunlarından farklı olarak, çözümsüz bir nitelik taşımaktadır. Siyaset, toplumdaki büyük çıkarların kesiştiği bir kavşak gibidir, toplumdaki çıkarların oluşum ve bölüşüm dinamiklerinde başlıca rolü oynaması onun önemli bir özelliğidir. Ulusal gelirin oluşumu nasıl gerçekleşecek, bu gelirden kim ne payı alacak, toplumsal ve ekonomik özverilerin yükünü kim ne oranda çekecek, siyaset kavşağında kime yeşil, kime kırmızı ışık yakılacak, toplumsal sınıflar, etnik ve kültürel kimlikler arasındaki bitip tükenmeyen çelişkiler için kimler karar verecek? İşte yukarıda sıraladığımız soruların yanıtlarını vermek siyasetin görevidir.

Siyasetin içine ekonomi de girer, eğitim de, aile de, güvenlik de. Enflasyon, kalkınma hızı, gelir bölüşümü, ailenin korunması, uyuşturucu ile savaşım, eğitimin niteliği, tümü siyasetin ilgi alanına girer. Tüm bu saydıklarımızın yanında, eğer toplumda ahlâksal konularda bir bozulma ve çözülme varsa -siyasetçilerin ahlâksal açıdan olumsuzluklar taşımalarına karşın- bu sorunların çözümü için gözler gene de siyasete ve siyaset-

çilere çevrilir, onlardan bu sorunları çözmeleri istenilir.

Siyasetin kendine özgü koşulları olduğu genel olarak siyasetçiler arasında kabul gören bir ilkedir. Bu ilkenin kabul edilmesinin hemen ardından siyasetçinin kendisini hiçbir ahlâk kuralıyla bağlamasına gerek olmadığı biçiminde bir sonuca ulaşılır. "Siyasetçiyi en çok ilgilendiren konu "gerçek politika"nın gereksinimleri ve kendi çıkarlarını en üst düzeye çıkarması olmalıdır" görüşü yanlış ve tehlikeli olmasına karşın en çok taraftar bulan bir görüş olur. Gerçekte siyasetin kendine özgü koşullarının olması onu ahlâk dışı kılmaz, fakat siyasal ahlâkın genel ahlâktan farklı bazı varsayımlardan yola çıkması gerektiğini gösterir.

Gerek Batı dünyasında gerekse ülkemizde siyaset ve ahlâk konusunda araştırmalar yapan, düşünce üreten araştırmacı ve düşünürler ortaya çıkmıştır. Politikacılarca kitlelere yalan söylenmesi, rüşvet alınması, iltimas, zimmet, siyasî çıkar uğruna kamuya zarar verici karar ve eylemlerin gerçekleştirilmesi, ekonomik kararlardan, kamusal hizmetlerden haksız kazanç ve çıkar elde edilmesi, siyasal gücün kişisel çıkar sağlamak için kullanılması, lobicilik faaliyetleri, atama ve terfi (yükselme) işlemlerinde liyakatın (hakemtenin) değil, siyasî çıkarların ön plana alınması gibi konuları içeren siyasal ahlâksızlık örneklerine ilişkin olarak yazılmış binlerce makale ve kitaptan söz edebiliriz..

Siyasal ahlâk ve ahlâksızlık konuları araştırmacılar için büyük bir kaynak teşkil etmektedir. Konu, yalnızca ahlâkbilim açısından değil toplumbilim açısından da incelenmeye değer bulunduğu için tarihin hemen her döneminde güncelliğini korumuştur.

Siyasal ahlâkla ilgili olarak süregelen tartışmalar uzun bir yasaklar listesini de beraberinde getirmektedir: "Çalmayacaksın, kamu çıkarını özel çıkar uğruna fedâ etmeyeceksin, rüşvet almayacaksın, rant kollamayacaksın, halkı kandırmayacaksın, yalan söylemeyeceksin, ata-

malarda siyasal ölçüte önem vermeyeceksin" gibi yasaklar listesi ya da ahlâksal önermeler gündemden hiç düşmez. Siyasal yaşamı yakından izleyenler bilirler ki bu önermelerin tersi her zaman doğru değildir. Yalan söylemeyeceksin demek "doğruyu söylemelisin" anlamına gelmez. Özel çıkarı kamu çıkarının önüne almamak demek mutlaka "kamu çıkarını gözetmek" anlamına gelmez. Kısacası eskilerin deyimiyle olumsuz ahlâkın karşıt kavramından hareketle olumlu ahlâk kurallarına ulaşmak gibi bir yol yoktur.

Olumlu ahlâk kurallarının bireysel davranış düzeyinde çok belirgin olmaması bazı sorunlar yaratsa bile toplumsal yaşamı alt üst etmezler. Olumlu davranışını görmediğimiz bir insana mesafeli davranarak bu sorunu kolayca aşarız. Olumlu davranmayan bir insan çevresine bir yarar sağlamasa bile, davranışı açıkça olumsuz olmadığı sürece zarar da vermez. Oysa, siyasal yaşamda bu iş çok başkadır. Siyaset bir eylem işidir. İnsanlar, hiçbir iş yapmamak için iktidara gelmezler. İktidarda bulunan siyasetçilerin hiçbir iş yapmamasını değil, yararlı işler yapmasını onlardan bekleriz. İşte bu noktada siyasal ahlâk ve bireysel ahlâk arasında çok önemli farklar oluşmaktadır.

Birtakım yasakları, yapmayacaksın, çalmayacaksın gibi buyrukları peş peşe sıralamakla siyasal ahlâk için gerekli ve yeterli çerçeveyi oluşturmuş olamayız. Siyasetçiyi ahlâksal açıdan değerlendirirken, olumlu katkılar yapıp yapmadığına bakmamız gerekecektir.

Siyaset ve siyasal yalanlar konusunda çeşitli yazılar yazılmış ve çeşitli düşünceler öne sürülmüştür. 1997 yılında İstanbul'a gelerek Fransız Kültür Merkezinde "Yalanın Tarihi: Yalanın Durumu, Devlet Yalanı" başlığıyla bir konuşma yapan düşünür Jacques Derrida "Yalancının mumu yatsıya kadar yanar" biçimindeki Türk atasözünün çağımızda artık önemini kaybettiğini söyledi. Derrida'ya kalırsa bu atasözündeki iyimserlik, eş deyişle gerçeğin

eninde sonunda ortaya çıkacağı, doğrunun yalana karşı zafer kazanacağı inancı biraz safdillikmiş. Ona göre yalanın etik (kuramsal ahlâk) tarihiyle, yalanın politik eş deyişle pratik tarihi arasında giderek büyüyen bir uçurum söz konusu. Yalanın politika aracı olarak kazandığı modern özellikleri, klasik yalan tanımlarını aşması ve yeni tanımlara gerek duyulması giderek önem kazandı. Derrida şöyle diyordu:

"Yalanın yeni, modern sınırlarını, daha doğrusu sınırsızlığını tanımlamak gibi bir görevle karşı karşıyayız. Çünkü söz konusu olan bireylerin değil devletlerin yalanı. Çünkü kişilerin yüz yüze birbirini aldatması değil, devletin halkı aldatması yahut gerçekleri çarpıtması söz konusu"

Derrida, söz konusu sunusunda siyasal yalana karşı en ciddi uğraşları vermiş bir başka düşünür Hannah Arendt'i örnek olarak gösterdi. Arendt'e göre, çağdaş politikalarda yalan "tam kesin ve mutlak" duruma gelmiş; bir bakıma tarih mutlak yalana dönüşmüştür.

"Yalanın bu mutlaklığı, olguların modern kitlesele propaganda teknikleriyle yozlaştırılmasından kaynaklanır. Örneğin Amerikan yönetimi 1960'larda, tüm basın organlarını yanılarak Vietnam'daki politikasını "temiz" göstermeye çalışmıştı. Adenauer, Nazizm'in barbarlığından toplumun yalnızca küçük bir yüzdesinin etkilendiğini söyleyerek, yalandan da öteye geçmiş, gerçekleri değiştirmeye yeltenmiştir. Politika aracı olarak yalan, artık gerçeği gizlemekle yetinmemekte, gerçeği bozmakta, yani yok etmektedir."

Derrida, Fransa Cumhurbaşkanı Jacques Chirac'ın göreve geldiği günlerde yaptığı bir açıklamayı anımsattı. Chirac, II. Dünya Savaşı sırasında Fransa'nın, Yahudi kökenli yurttaşlarını sınır dışı ederek ölüm kamplarına göndermesinin bir insanlık suçu olduğunu söylemişti. Derrida bu anımsatmanın ardından da şu soruyu sordu:

"Yıllarca bu sorumluluğu reddeden önceki cumhurbaşkanları yalancı mıydı? Yalan kime karşı söylenmişti? Devlet kendi yasallığını (meşruiyetini) tanımlamak için yalana ve şiddete başvurduğunda tepkimiz ne olmalı?"

Bu soruların ardından Derrida aşağıdaki saptamayı yaptı: *"Modern politikada yalan, tarihi yaşamış olanların gözünün içine bakarak tarihi yeniden yazmak demektir. Kurgu artık gerçeklikle ilişki kurmuyor, gerçekliğin yerini alıyor... Gene de devletin tüm haklarını inkâr etmesini değil ama gerçekleri çarpıtmasını önlemek de görevimizdir. Politik yalanın yeni sınırlarını tanımlamak görevi için aydınların, üniversitelerin ve yargının işbirliği yapmaları gerekiyor. Çünkü devlet her yalan söylediğinde, evrensel aklı ve genel iradeyi değil, sınırlı bir çıkar grubunu temsil ediyor, bir sosyal gruba karşı diğerini savunuyor demektir."*

Yalanın, temelde kasıtlı olarak başkasını aldatma, bilerek yanıltma isteminden eş deyişle kötü niyetten kaynaklandığını söyleyen Derrida şu sonuca varıyor: "Yalanın bu kesin tanımından vazgeçersek, ne etik, ne hukuk ne de politika ayakta kalamaz, yok olur."

Derrida'nın vermek istediği ileti özetle şuydu: Yalancının mumu sönsün diye beklemek yerine, o mumu biz söndürmeliyiz. Siyasal ahlâk yanında yalnızca siyasette değil, gündelik yaşamda bile ikiyüzlü davranışların, tutarsızlıkların, çıkar beklentilerinin, esen yele göre yelken açmanın yozluklarını gündeme getirmek de olanaklı. Ülkemizden örnekler verirsek: Kimileri yerine göre Atatürkçü, laik, cumhuriyetçi olduğunu söylerken bir yandan da Osmanlı'ya övgüler düzer. Laik olduğunu söyleyen siyasetçiler dinsel duyguları yüzü kızarmadan sömürür oy uğruna. Kimileri ise emekçilerin yoğun olduğu bir ortamda sosyal demokrat kesilirken, iş adamlarını yanında liberal serbest pazardan yana tavır alır. Esen yele göre tavır alanlar için söylem hep aynıdır: Dün dündür, bugün bugündür.

İnsanlarımızın güven duygularının berelendiği son yıllarda siyasetin kirlenmesi, topluma yön vermesi gereken kişilerde izlediğimiz ahlâk aşınması, “dürüstlük” kavramını yükselen tek değer haline getirdi. Tüm ahlâksal değer kavramlarının yok olmaya başladığı günümüz ortamında parasal çıkar bulaşığına girmeyen bazı kişiler ahlâk timsali erdemli kişiler gibi gösterilmeye başladılar. Bu noktada dürüstlük kavramının iyiden iyiye açıklanması gerekiyor. Dürüstlük, onur, namus, doğruluk gibi kavramlar ahlâk kurallarından kaynaklanan, ölçüsü onlara uygunluğu ile tartışılan kişisel tutum ve davranışlardır. Dürüst kişi ise bu tanıma ek olarak, davranışları ile ilgili yargısında, doğrularla tutkuları arasında sorgulama yetkinliğine sahip, toplumsal gerçeklerle yüzleşmekten kaçınmayan insan demektir. Adil, paylaşımcı, emeğe saygılı, sözünün eri kişilik de onun ayrılmaz özelliklerinden bazılarıdır. Bu bağlamda, akılcı yetiye sahip her kişiden dürüst olması beklenir.

Siyasal yozlaşmanın Cumhuriyet döneminde izlediği çizgiyi belirlemenin yöntemlerinden birisi, başlangıcından günümüze değin uzanan dönemde basında yer alan haberlerin bir dökümünün yapılmasıdır. İki yüksek lisans öğrencisi, bu amaçla, 1935'den 1975'e kadar olan dönemde 10'ar yıl arayla bir yıllık gazete haberlerini tarayarak bir istatistiksel çalışma yaptılar. Cumhuriyet Gazetesinin o yıl içindeki tüm sayılarının yalnızca birinci sayfalarına geçen yolsuzluk suçlamalarını incelediler. Siyasal yozlaşmanın alt kategorileri olarak şu konular sıralamaya esas alındı: Rüşvet, zimmet, siyasal kayırma, patronaj, adam kayırma, oy ticareti, rant kollama, kamu sırlarını sızdırma, vurgunculuk, gönül yapma, politik dalavere. Buradaki patronaj sözcüğü, sözlüklerde "cezaevinden çıkan hükümlülere yarar karşılığı kol-kanat germe" olarak tanımlanmakta. Elde ettikleri sonuçları tablo halinde araştırmayı yaptıran yazara sundular.

Tablo aşağıdaki gibi oluştu:

Kategoriler	1935	1945	1955	1965	1975	1985
Rüşvet		2		1	1	20
Zimmet	2	2		6		
Siyasal kayırma			1	14	29	16
Patronaj			2	41	3	
Adam kayırma	1			2	5	4
Oy ticareti				4	2	
Rant kollama			1	4	1	5
Kamu sırlarını sızdırma					1	
Vurgunculuk						9
Gönül yapma					2	12
Politik dalavere				1	11	
Toplam haber		5	3	4	28	98

Görüldüğü üzere bu tablodaki 3 sütunda, 1935-1945-1955 yıllarında haber olarak yer alan kategoriler olarak siyasal yozlaşma tanımına girebilecek olay sayısı son derece azdır ve bunlar genellikle rüşvet, zimmet gibi parasal konularda kendini göstermektedir. Oysa 1965-1975-1985 yıllarını kapsayan ikinci grupta tam bir "siyasal yozlaşma patlaması" ile karşılaşmaktayız. İkinci

grup yıllarda en büyük patlama, siyasal kayırma ve politik dalavere kategorilerinde yaşanmıştır. 1975 yılında yaşanan büyük patlamanın nedeni olarak siyasal istikrarsızlık yanında milliyetçi cephe kadrolaşması gösterilmektedir. Tablonun bu durumu, ülkeyi 12 Eylül darbesine götüren gelişmelerin göstergesidir. Tablonun yorumlanmasını yaparken tek parti dönemini gerekece

olarak göstermek yanılığlı olur. Çok partili düzene geçilince siyasal yozlaşmalar artmıştır demek yerine sorunun kaynağını siyasal değişmelerde, demokratikleşmede değil ekonomik değişimde bir bakıma kapitalleşmede aramak gerekir. Tek parti döneminde yolsuzluk olaylarının özellikle devletin üst kademelerinde şimdiki dönemle kıyaslanamayacak kadar az olduğu görülmektedir. Bu konuda kendini bilmez kişilerce Atatürk ve İnönü'ye birtakım karalamalar yöneltilmek istenmişse de hiçbirisi tutmamıştır. İnönü, ziyarete ettiği bir devlet doküma fabrikasının kendisine hediye ettiği bir top kumaşın parasını cebinden ödeyecek ve faturasını alarak dosyalayacak kadar dikkatli bir devlet adamıydı. Daha sonraki muhalefet yıllarında DP milletvekilleri kendisine bu bir top kumaşın hesabını sorunca, cebinden faturayı hemen çıkarıp Meclis kürsüsünden gösterecek kadar da öngörülü bir siyasetçiydi.

Tek parti döneminde, Könik davası, İMPEKS, Yavuz zırlılısının onarımında rüşvet yenmesi gibi olaylar için yargılamaların yapıldığı günler yaşanmıştır. Tek parti dönemindeki -özellikle Milli Şef dönemindeki- yozlaşma siyasal ahlâksızlıktan çok, ideolojik bir tanım içeriyordu: Kemalist ilkelerden ve devrimlerden ayrılış. DP bile, günümüzdeki partilerle kıyaslanırsa zımnet, rüşvet, yolsuzluk gibi siyasal ahlâksızlık kategorilerinde çok gerilerde kalmaktadır. Siyasal yozlaşma toplumuna asıl 1970'li yıllardan sonra yerleşti. Aşırı ve plansız kentleşme, çarpık bir kapitalist uygulama gibi nedenler sonucunda tam bir siyasal yozlaşma yaşandı. Hazine parasını "bürokrasiyi azaltmak" ve "iş bitiricilik" adı altında denetlenmesi zor fonlara aktartarak yasal denetim mekanizmalarını kısıtlamak ve liberalizmi "köşe dönmeçiliğe" indirgeyerek devleti büyük bir şirket gibi yönetmek yolu, daha sonraki yıllarda, özellikle Özal döneminde açıldı.

Cumhuriyet dönemindeki yolsuzlukları incelemeye kalkışan araştırmacıların işe, Osmanlı döneminden hem de ta Fatih Mehmet döneminden

başlamaları gerekir. Osmanlı döneminde görev yapan 182 vezir-i azamın 43 tanesi "katledilmiştir". Osmanlı başbakanlarının yaklaşık dörtte birinin "siyaseten katledilmeleri"nin arkasında siyasal yozlaşma ya da rüşvet-zimmet kadar padişahların keyfi tutumlarının da rolü vardır.

Siyasal ahlâktaki yozlaşma örnekleri yalnızca geçmiş yıllara özgü örneklerle sınırlı kalmadı kuşkusuz. Seçim meydanlarında "iktidara gelince tüm milletvekili dokunulmazlıklarını kaldıracacağız" diyerek akli sıra seçmeni kandıran adaylar, iktidar koltuğuna oturunca birden çark ediverdiler. Şimdilerde ise "dokunulmazlıklarını kaldırırız ama yargıya güvenimiz yok" diyerek işi geçiştirmeye çalışıyorlar. Siyasette ahlâksal çürüme örnekleri yalnızca ülkemize ve çağımıza özgü bir olgu değil. Tarihin hemen her döneminde yaşanmış yozlaşmalara ilişkin örnekleri bulmak olanaklıdır. Aydınlanma Çağı'nın önemli adlarından biri olan Voltaire'in "Zadig" adlı yapıtından bir örneği aktarmakla yetinelim.

"...Zadig Voltaire'in ünlü romanının adı... Aslında bu romandaki kahramanın da adı... Bugün biz de Voltaire'in Zadig'i gibi bir Zadig bulsak. Akıl danışsak. Fikir sorsak. Görüş istesek. Acaba ne önerir! Okumuş olanlar hatırlayacaklardır. Ölümsüz yazar Voltaire'in romanındaki kahramanı Zadig, bir bilge kişidir. Bilgiyi anahtar yapar, güçlükleri çözer. Bilgiyi ışık yapar, karanlıkları aydınlatır. Bilge Zadig dünyayı gezer. Kuzeye gider...Güneye iner... Batıya... Doğuya...Çin'e gelir...Hindistan'a geçer... Hindistan'da Mihrace ile tanışır. Mihrace ondan etkilenir ve danışman olmasını rica eder. Zadig, Mihrace'ye danışman olmayı kabul eder.

Bir gün Mihrace danışmanı Zadig'e büyük derdini açar; "Danışman söyle ne yapayım? Şu sorunu nasıl çözeyim? Devlet adamı bulmakta zorlanıyorum. Güveniyorum, inanıyorum, seçiyorum, hırsız çıkıyorlar. Ben ne yapayım? " diye akıl danışır.

-Şöyle yap Mihrace! Büyük bir parti düzenle.

Danslı parti... Balo. Devletin bütün üst yönetimindekileri, önemli ve kilit makamlara gelmeye aday olanların hepsini eşleriyle sevgilileriyle partiye davet et. Balo büyük bir mekânda yapıl-sın. Bütün davetlileri alsın. Balonun yapılacağı mekâna bir koridordan geçilerek gelsin.

- Peki! der Mihrace
- Diyelim ki baloyu yaptım. Ne olacak?
- Sen baloyu haber ver. Davetiyeleri yolla...Balo günü sürprizim var.

Balo günü gelir, çatar. Bilge danışman Zadig, Mihrace'yi razı eder, danslı partinin verileceği geniş mekâna giden uzun koridorun iki yakasını devletin hazinesindeki altınlar, safirler, zebercetler, inciler, bilezikler, kolyelerle doldurur. Koridorun iki duvarında üstü açık sandıklar, elini uzatıp alabileceğin uzaklıkta, bir parçası kişiyi zengin edip sınıf atlatacak değerde ziynet eşyalarıyla doludur. Koruma da yoktur. Gözetleme de...Konuklar gelirler, koridordan geçerler. Balo salonu dolar...Şampanyalar içilir. Yemek yenilir. Neşe... Kahkaha. Ve orkestra çok canlı, oynak, havada uçarcasına dans etmeyi gerektiren bir parça çalmaya başlar. Danışmanın öğüdü üzerine Mihrace, bütün davetlileri dans etmeye çağırır. Bir kişi eşyle dansa kalkar...Uçarcasına dans ederler...Parça biter...Niçin başka dansa kalkan yok? Orkestra yine uçarcasına dans etmeyi gerektiren hareketli parçayı yeniler. Hayret. Yine dansa kalkan aynı çift. Danışman Zadig, Mihraceye döner, "...İşte sana bir dürüst adam... Al onu hazinenin başına koy. Çünkü o, koridordan geçerken hiçbir şey almadı. Bu yüzden uçarcasına dans etmekten korkmadı. Diğerleri hepsi bir parça yürütüp ceplerine attıkları için dans ederken, çaldıkları düşer diye yerlerinde oturdular." diye öğüt verir."

Bu öyküyü yazan gazeteci ardından aşağıdaki saptamayı yapmaktadır. Öykünün tamamlanması ve amacına ulaşması için gelin bu saptamayı da okuyalım:"Seçimlere gidiyoruz...Biz de dürüst adam arıyoruz. Dürüst parti lideri. Çalmayacak, çaldırmayacak. Dürüst devlet adamı... Dürüst milletvekili. Nasıl bulacağız? Biz de Voltaire'in

Zadig'i gibi yapsak, balo düzenlese, iki duvarı ziynet dolu koridordan adayları geçiresek... Bizimkiler yutmazlar. Bizimkiler oyun teorisini biliyorlar. Böyle bir balonun niçin düzenlendiğini hemen anlarlar. Koridordan geçerken hiç bir şey almazlar. Baloyu ikinci kez düzenle...Yine almazlar...Üçüncü kez tekrarla...Yine çalmazlar... Bizimkiler, bizi kendilerinin dürüst olduğuna inandırırılar. Başa geçince alırlar. Peki biz ne yapalım? Bir Zadig bulsak ne önerir? Her halde; "...Dürüst insanı seçmenin tek ve basit yolu yok. Önce vatandaş dürüst olmalı. Vatandaş güce tapmamalı. Alık aptal, ahmak, bilgisiz çoğunluk; sinsî, kurnaz-ahlâksız azınlığın peşinden gitmemeli. Bilgiye dayanmadığı için halkın öfkesi onu koyunlaştırıyor... Habersiz, bilgisiz, eğitimsiz çoğunluk, dürüst azınlığı sahipsiz bırakıyor." türünden şeyler söylemeye çalışır."

Yalnız ülkemizde değil tüm gelişmiş ülkelerde de az ya da çok siyasal ahlâksızlık örnekleri yaşanmaktadır. Konuyu araştıran kişiler örneğin Japonya'daki siyasal ahlâksızlık örneklerini "artık harakiri de yapmaz oldular" başlığı altında vermekteler. Japonya kadar İtalya, Amerika, Almanya, Fransa, İspanya gibi gelişmiş ülkelerde de benzer olaylar yaşanmakta. Dağılmadan evvelki Sovyetler Birliğindeki siyasal yozlaşma örnekleriyle ilgili bilgilerini yeterli olmamasına karşın, Sovyetler dağıldıktan sonra ortaya çıkan özerk devletlerde, Rusya Federasyonuna bağlı devletlerde siyasal yozlaşmalar Batı ülkelerine ulaşmış yer yer de onları geçmiştir.

Siyaset ve ahlâk başlığını taşıyan bu konu ile ahlâk konusunda hazırladığımız bu yazı dizisinin sonuna gelmiş bulunuyoruz. Aslında bilim dünyasında ahlâk ve ahlaksızlıklar yanında sanat dünyasında yaşanan etik dışı davranışlara ilişkin bir dolu örneklere değinerek konuyu uzatmak mümkün. Bu iç karartıcı başlıklarla sizleri daha fazla yormak yerine yeni bir yazı dizisine başlayacağız. Araştırma konusunu değiştiriyoruz. Yeni yazı dizimizin konusu: İslâm ve Bilim olacak...

Yaşamın Yaprakları

“Antik Gelecekler: Ladakh’tan Öğrenmek”

Afrika'da çalışan bir antropolog bir kabilenin çocuklarına bir oyun oynamayı önerir. Bir ağacın altına meyveler koymuştur. Koşup oraya ilk ulaşan ödülü kazanacak ve o meyveleri yiyecektir. Onlara "Haydi, başlayın" der. O anda bütün çocuklar el ele tutuşurlar ve koşup ağacın altına beraber, birlikte varırlar ve meyveleri hep beraber yemeye başlarlar. Antropolog neden böyle yaptıklarını sorunca şu yanıtı alır: "Bu UBUNTU'dur. Nasıl olur da diğerleri mutsuz iken içimizden biri bu ödülü yiyebilir?" Çocuklar UBUNTU'nun anlamını açıklarlar. Onların dilinde UBUNTU "BEN, BİZ OLDUĞUMUZ İÇİN BEN'im" anlamına gelmektedir.

Nelda Bayraktar

Bu bir film başlığı. 2008 yılında "Sürdürülebilir Yaşam Filmleri Festivalinde" ülkemizde de gösterilmiş olan çarpıcı bir film. Ladakh ya da diğer adıyla "Küçük Tibet" denilen yerde yaşayanların gerçek hikâyesini anlatıyor. Burası Tibet platosunun en batı ucunda, Hindistan Himalayalarının ise en derinlerinde bulunan dünyanın en yüksek ve en kuru insan yerleşimlerinden birisi. Yazın güneşin alabildiğine yaktığı, uzun süren kış mevsiminde ise acı-

masız soğğun alabildiğine dondurduğu bir yer burası. Böyle bir yerin binlerce yıldan beri sürdürülebilir bir yaşama sahip olduğunu hayal edebilir misiniz? Yani diğer bir deyişle, birbirine zıt olan mevsimler boyunca, havanın, suyun ve toprağın kısacası doğanın ikiz ruhuymuş gibi davranan, karşılığında sevilen ve nimetlerle ödüllendirilen Ladakh'lıların hikâyesi bu. Bir yer düşünün, orada yaşayan insanlar doğayı adeta elleriyle tutup hissede-biliyorlar ve onun kendilerine neler söylediği-

ni öylesine iyi anlıyorlar ki aralarında kopmaz bir bağ ve sevgi oluşuyor. Öyle ki birbirlerinin neye ihtiyacı olduğunu önceden çok iyi anlayabiliyorlar. Ladakh'lılar sadece yeryüzüyle değil birbirleriyle de iyi anlaşılıyorlar. Bütünlüklerini ve birliklerini uzun yıllar korumayı başarıyorlar taa ki....

Evet, aşağıdaki hikâye onların mükemmel olandan bozulmaya doğru giden yaşamlarını adım adım anlatıyor.

Filmde önce Ladakh'ın geleneksel biçimde yaşayan halkının imrenilecek yaşam biçimi veriliyor. Ancak bu yaşam biçiminin tıpkı toprağın erozyona uğraması gibi yozlaşmış yaşamın seline nasıl yavaş yavaş teslim edildiği gösteriliyor. İnsanoğlunun bir an önce gezegenin sorumluluğunu paylaşması gerektiği aksi halde bu gidişin iyi bir gidiş olmadığı gerçeği bir tokat gibi çarpıyor insanın yüzüne. Ladakh'lılar işte böylesine zor bir iklimde hem hayatta kalabilmek hem de gelişebilmek için kendilerine verimli tarlalar yaratıyorlar ve adeta çölün içinde vahalar oluşturuyorlar.

Ladakh'ta yaşayanlar aslen Tibet'li. Eski Ladakh, Budizm'e inanırken şimdiki halkın büyük bir çoğunluğunu Müslümanlar oluşturuyor. Yüzölçümü yaklaşık İngiltere kadar olan Ladakh'ta 130.000 kişi yaşıyor. Çoğu çiftçiler ve köylülerden meydana geliyor. Sulama için dağlarda eriyen karların aktığı kanallardan faydalanıyorlar. Toprak ne satılı-

yor ne de bölünüyor. Bir nesilden diğerine aktarılıyor. Ladakh'lı bir köylü, kucağındaki torununu işaret ederek: "Bununla birlikte, bu evde tam yedi nesil gördüm. Dedeler, büyükanneler ve torunlar hepsi birlikte çalışırlar. Nesiller birbirlerini görerek yaşarlar ve çalışırlar. Hepimiz birlikte yer, uyur ve çalışırız" diyor.

Köyler yüksek râkımında olduğu için ürün yetiştirme mevsimi oldukça kısa.

Buna rağmen çavdar ve buğday rekolteleri yıllar geçtikçe giderek daha da artmış. Her ailenin kendine ayırdığı küçük sebze bahçeleri var. Ayrıca içinde her türlü meyvenin bulunduğu meyve bahçeleri de. Bazı istisnalar dışında insanlar her türlü ihtiyaçlarını kendileri karşılayabiliyorlar. Evlerini bile doğadan topladıkları malzemelerle yapıyorlar. İnsanlar kendilerine büyük ve güzel evler yapıyorlar. Mimarlara da ihtiyaç duymuyorlar çünkü buradaki insanlar binlerce yıldır evlerini kendileri yapıyorlar. Becerileri çevreleriyle uyumlu hale gelmiş. Yazları hayvanlarını tepelere çıkararak otlatıyorlar. Bu denli bir yükseltide şartlar oldukça sert. Ama buna rağmen burada yetiştirilen koyunlar ve keçiler doğanın her türlü şartına uyum göstermiş. Burada çalışma, keyif ve coşkuyla eş anlamlı bir uğraş. Koyunlarını kırkarken diğer yanda taşların üzerine kazıdıkları bir nevi dama oyununu oynuyorlar. Dokuma yapan ve iplik eğiren erkekler ve kadınlar işlerini gülerек ve sevgiyle yapıyorlar.

Binlerce yılın bilgi birikimiyle kaynak yaratmayı öğrenmişler. Topraklarında yetişen her şeyi kullanıma sokma bilgisine sahipler. Bu nedenle bitkileri hem yemek hem de şifa

amaçlı kullanabiliyorlar. Arta kalanları da sepet yapımında kullanıyorlar. İnsanlar hiçbir şeyi israf etmemeyi öğrenmişler. Bu ister ahşap, ister taş, ister ot, isterse de su olsun. Bu yönden bakınca Ladakh'lıların başarılı ekonomistler olduğunu söyleyebiliriz. Elbet ki sadece üretimi artırmaya yönelik ama doğal kaynakları tüketmeye yönelik modern ekonomistler gibi değil, doğal kaynakları koruyan ve onları nasıl geliştireceklerini bilen ekonomistler olarak düşünebiliriz. Köydeki günlük hayat insanların yeryüzüyle yakın ilişkide oldukları bir şekilde yürüyor.

İnsanların ve doğanın birbirleriyle böylesine iç içe yakın ilişki içinde yaşamaları Budizm felsefesiyle güçlendiriliyor. Din hayatın her alanının dokusunun içinde yer alıyor. Her köyde kendine ait bir manastır, her ailede ise bu manastırda görev yapan bir üye bulunuyor. Her evin içindeyse özel bir ibadet yeri var. Köyün muhtelif yerlerinde dikili taşlar var. Tepelerinde Ay ve Güneşi birarada gösteren figürler yer alıyor. Bu, Budist felsefeye göre birbirlerinden çok uzakta oldukları halde Ay ve Güneşin bir olduğunu yani aslında her şeyin bir olduğunu simgeliyor. Ladakh toplumunun önde gelen Budist rehberlerinden birisi: "Her şeyin birbiriyle karşılıklı haklar içinde bağlı olması Budist felsefesinin önemli bir temelini oluşturur. Çünkü her şey ve ilişkiler hayata böyle gelir. Yani hayata gelebilmesi için bu gerekir. Hayvanlar bitkilere bağlıdır. Bitkiler de buna karşın toprağa, suya, havaya ve temel elemanlara bağlıdır. İnsanlar da hayvanlara, bitkilere ve diğer şeylere bağlıdır. Böylece her şey birbiriyle içsel bir bağa ve ilişkiye sahiptir" diyor.

Tarım daima işbirliği içinde gerçekleştirilmekte. İş gücü, hayvanların bakımı ve diğer her şey rutin biçimde paylaşılıyor. Böylelikle

tarım gerçekleştirilmiş oluyor. Herkes birbirinden kolaylıkla yardım isteyebiliyor. İnsanlar hiç sorgulamadan işbirliği yapıyorlar. Vakti gelince de yardım eden kişi, bu kez diğerlerinden yardım talep ediyor. Dolayısıyla burada para harcanmıyor. Sadece gıda hizmeti yapılıyor. Hiç kimse yardımı karşılığında birbirinden para ve ücret talep etmiyor. Ekonominin küçük ölçekli olması toplum birliğini de sıkılaştırıcı bir etki yapıyor. İnsanlar birbirlerine bağlı olduklarını ve güveneceklerini biliyorlar. İnsanların birbirleriyle kurdukları bu ruhsal bağ ve birliktelik, özellikle suyun paylaşımında da kendini gösteriyor. Çünkü binlerce yıldan beri suyu aralarında adilce ve hakça paylaşmışlar. Yeni nesiller de daima bunu uyguluyorlar. Vakti geldiğinde her aile suyu kendine doğru yönlendiriyor. İş bitince diğerine veriyor. Hayvanların otlığa gitme vakitleri gelince her gün farklı ailelerden iki kişi bu işi üstleniyor. Böylece o sürülerin yalnızca o kişilere ait olması gerekmiyor. Ladakh'lı aileler birbirlerini doğumlarda, evlilik törenlerinde ve cenazelerde yalnız bırakmıyorlar ve hep destek oluyorlar. Böylece hem sevinçlerini hem de kederlerini paylaşarak, aslında daha büyük olan bir bütünün parçası olduklarını hissettiriyorlar birbirlerine. Daha büyük ölçekli işlerde ise (büyük su kanallarının açılması v.s gibi) diğer köylerde oturan Ladakh'lılar da devreye giriyorlar. Köyde insanlar arasında ufak bir sorun çıksa hemen uzlaştırıcı heyet içinde çözülüyor. Böylece büyümesi engelleniyor. Resmi kararlarda erkekler ağır basıyor, ancak kadınlar toplum içinde hatırı sayılır bir pozisyona sahipler. İnsanların hayırlarına olacak kararlar ise aile içinde alınıyor. İşte bu kararlarda kadınlar merkezi role sahipler. Kadınların yaptığı her şeye değer veriliyor ve onlar olmadan hiç bir iş olmuyor.

Hasat mevsimi herkesi içine alıyor. Bütün

komşular ve arkadaşlar geliyorlar. Farklı köylerden gelen köylüler de birbirlerinin hasadında emek veriyorlar. Hasat yapılırken şarkılar söyleniyor. Ladakh'lıların en önemli özelliği belki de yaptıkları her işi şarkı söyleyerek yapmaları. Çok yaşlılar ise torunlarını kucaklarına alıp, hasada geliyorlar ve tecrübelerini paylaşıyorlar. Bu mevsim Ladakh'lılar için önemli çünkü ilk kar yağmadan hasadın çabuk biçimde yapılması gerekiyor. Buna rağmen herkes işini rahatlık ve uyumun tatlı ritmi içinde sükûnetle ancak kararlılıkla yapıyor. Ladakh'ta tarım tümüyle insana, el yapımı aletlere ve hayvan gücüne dayanıyor. En gelişmiş teknoloji ise buğday öğüten değirmenleri. Ladakh'lılar kısacık hasat mevsiminde kendilerine bütün yıl yetecek miktardaki buğdayı üretiyorlar. Hattâ bazı yıllar hasat o kadar çok oluyor ki, bunu çay veya diğer maddelerle takas edebiliyorlar.

Hasat bittiğinde her haftayı kutlamak yaparak geçiriyorlar. Dans ediyorlar, şarkılar söylüyorlar. Ladakh'lılar sadece maddesel ihtiyaçlarını değil, aynı zamanda ruhsal ihtiyaçlarını da yani doğaya ve birbirlerine ait olma ihtiyaçlarını da karşılıyorlar.

Ladakh uzun yıllar modernizasyondan tümüyle uzak ve izole biçimde yaşadıkdan sonra Hindistan hükümeti bu bölgeyi ülkenin diğer yerlerine bağlayacak olan bir yol inşa ediyor. İşte ne oluyorsa bu tarihten itibaren başlıyor. Ladakh'ın merkezi olan Leh'e doğru hareket eden siyah dumanlar saçan koca kamyonlar ve iş makinelerinin gürültüleri bin yıllık sükûnetin bozulmasına neden oluyor. Esas değişim bu bölgenin dış turizme açılmasıyla ivme kazanıyor. Bunu dış dünyadaki kirliliğin ne olduğunu hiç bilmeyen ve dolaşısıyla da hiçbir ön hazırlığı bulunmayan toplumun önce merkez bölgesinin daha sonra

da yukarıda bahsedildiği şekilde geleneksel bir hayat süren yerel halkının adım adım bozulması takip ediyor. Üstelik de bu, hükümet adamlarınca "gelişme ve batılılaşma" adına yapılıyor ve adeta kaçınılmaz bir hamle olarak görülüyor.

Ladakh'lı bir kadın: "Eskiden herkes mükemmel bir birlik içinde sorunsuz yaşardı. Çünkü sorunlarımız olsa dahi, oluşturduğumuz uzlaştırıcı heyetler içinde kendiliğinden çözüldü. Şimdiyse her aile diğerlerinden ayrı ve bağımsız yaşamayı tercih ediyor" diyor. Diğer bir kadın ise: "Bakin her yer ne kadar kirlî. Ortada toplanmayan çöpler, başıboş köpekler, motosikletler ve kamyonların arkalarında bıraktıkları yağlı dumanlar var" diye ekliyor.

İnsanlar, hükümetlerinin kendilerini gelişmiş kılmak adına attığı adımlara rağmen burasının artık eskisi gibi mutlu bir yer olmadığını altını çiziyorlar. Ladakh'ın bu yeni hali, endüstrileşme ve sanayileşme ile ilgili bazı varsayımlar hakkında soru işaretleri oluşturduğu gibi "gelişmişlik" kavramı üzerinde de derince düşünmemize neden oluyor.

Helena Norberg-Hodge, Ladakh'lılarla yaklaşık 18 yıl birlikte yaşamış olan bir dilbilim uzmanı. Burada gördüklerinden ve yaşadıklarından sonra adına "Ladakh Projesi" denilen bir proje oluşturmuş. Bu daha sonra ISEC adı verilen bir oluşuma dönüşmüş. Helena Norberg-Hodge'a buradaki tecrübeleri hakikatleri göstermiş. Şöyle diyor: "Ladakh'ı incelemek Batı'yı daha iyi görmemizi sağlıyor aslında. Ladakh'a ilk geldiğimde en ufak bir çevre kirliliği yoktu. Suç oranı yüzde sıfırdı. İnsanlar birbirleriyle el ele vermiş, barışçıl bir şekilde yaşayıp gidiyorlardı. Üstelik de bunu binlerce yıldır bu şekilde devam ettirmişlerdi.

Helena Norberg-Hodge

İnsanlarda en dikkatimi çeken şey, inanılmaz bir yaşam coşkusuyla sahip olmalarıydı. Ancak son yıllarda Batı'nın bu geleneksel kültür üzerindeki olumsuz etkilerini görebiliyorum. İnsanlar eski ile yeni arasında köprü kurmakta güçlük çekiyorlar. Aslında bu durum çevresel çöküş ve toplumların çöküşü hakkında da inanılmaz bilgiler sunuyor bizlere. Bundan da önemlisi biz Batılıların yarattığı bu sorunlardan nasıl kurtulabileceğimizi de gösteriyor."

Bu yolların üzerinden geçen kamyonlar hem tarım ürünlerini hem de Batı'ya ait gelişmişlik materyallerini naklediyorlar. Başkentlerinde artık "Bu senin ihtiyacındır" denilen ve inandırılan mallar satılmakta. Tezgâhlarda saatler, radyolar, kremler,

yabancı pop yıldızlarının kasetleri, Rambo gibi ünlü Amerikan kahramanların filmleri, bazıları porno olmak üzere dövüş sanatlarına ait filmler ve barbie benzeri bebekler göze çarpıyor. Halkın tüketime teşvik edildiği açıkça belliyken. Bununla birlikte modernizasyon geleneksel kültürü de yavaş yavaş yok ediyor. Ve beraberinde yıkıcı çevresel ve sosyal sorunları getiriyor. Başkent Leh dışarıya doğru öylesine büyüyor ki, kenarda kalan geleneksel köy yaşamları da bundan etkileniyor. Merkezdeki iş olanakları herkesi kendisine çekiyor. Yeni evler çevrelerindeki kaynakları da tüketerek kuruluyor. Akan hiç bir ırmak olmadığı için de hükümetin gönderdiği su tanklarının yolu gözleniyor. Leh'in fiziksel çevresi yıl be yıl kötüleşiyor. Eskiden tertemiz olan havasını artık kamyonların ve taşıtların isli dumanları ve toksik maddeleri

doldurmuş durumda. Sokaklarda ve şehrin kenarlarında alabildiğine yayılmış çöpler ve doğanın midesinin artık kaldırmadığı plastikler de var. Halbuki geleneksel biçimde yaşayan köylerde çöp diye bir sözcük kullanılmıyordu bile. Çünkü onlara göre her şey topraktan geliyor ve yeniden toprağa dönüyordu. Hattâ insan dışkısı bile gübre haline getirildikten sonra sebzelerin, meyvelerin ve ağaçların dibindeki toprağa ekleniyordu. Leh'te ise sağlığın korunmasıyla ilgili hiçbir şeyin olmadığını görüyoruz. Foseptik sistemleri çalışmıyor, çalışanlar ise kötü biçimde inşa edildiklerinden dolayı sızıntı yapıyor ve sokaklara dökülüyor. Çevredeki nehirlerden artık su içilemez duruma gelmiş.

Köylü bir kadın: "Eskiden bize suya hiçbir

şey atmayın. Su kirlenir dile öğütlemişlerdi. Bu hepimiz için günah işlemek gibi bir şeydi. Bakın ne güzel söylemişler. Hepimiz bu eğitimi küçük bir çocukken almıştık ve harfiyen uyguldık." Şimdiye su kaynaklı hastalıklar özellikle de sarılık yaygın durumda. Halbuki geleneksel yaşamda bu tarz hastalıkların hiç birisi yoktu.

Ladakh bir zamanlar kendine yeten bir ekonomiye sahipken, bugün dış kaynaklara bağımlı bir hale gelmiş durumda. Sadece tüketim ve lüks mallara değil aynı zamanda temel ihtiyaç maddelerine (gıda, enerji) de...

Helen Norberg bunun planlı bir değişim olduğunu, bunun sistematik biçimde yerel ekonomiyi ortadan kaldırmak için yapıldığını, bunun ilk kurbanlarının ise küçük çiftçiler olduğunu söylüyor. Böylece Himalayaların çok uzak bir yerinde veya başka bir ülkede üretilen buğday, çok yakında üretilen buğdaydan ucuz satıldığı için zorla tercih ettiriliyor. Yerel tarım verilen cüzi teşviklerle diğerleriyle rekabet edemiyor. Bunun dışında dışarıdan ithal edilen ucuz gıda da devreye girdiğine tehlike çanları çoktan çalmış oluyor. Böylece Ladakh global ekonomiyle inanılmaz bağlar kurmaya başlıyor. Pazarı yöneten güçler öylesine güçlü ki baş edilemez bir hale geliyorlar. Geleneksel köyde tahıl her yıl birbirinden farklı rekolteler veriyor ama sırasında herkesi doyuruyor, sırasında da fazla geliyor, takas ediliyor. Halbuki merkezdeki çavdar bir yıl 3 rupi ederken, ertesi yıl 6 rupi ediyor ve nereden geldiği belli olmuyor. Kış uzun sürdüğü için yaz sonunda stoklanan mallar dağıtılıyor. Halkın ihtiyaç duyduğu bazı mallar (yemek pişirmek için kullandıkları yakıt ve diğerleri) karneye bağlanıyor. Herkes istediği kadar alamıyor. Bu da insanlar arasında sürtüşmelerin doğmasına yol

açıyor. Yeni bürokratik paylaşırma sisteminin yarattığı bir diğer olumsuz sonuç ise insanlar arasında bir çeşit aşâğılık duygusunun gelişmesi oluyor. İnsanlar kendilerini yetersiz hissediyorlar. Halbuki geleneksel köyde insanlar kendi hayatlarına tümüyle sahiptiler. Şimdiye köylülerin ve köyün geleceğini ilgilendiren kararların tümü, onlardan kilometrelerce uzakta yaşayan birileri tarafından alınıyor. Ekonominin merkezi artık Leh'e kaydığı için, aileler de çekirdek aile olmaya başlıyorlar. Böylece büyük babalara ve büyük annelere evlerde ne fiziksel ne de duygusal olarak yer kalıyor. Yeni ekonomi anlayışında işbirliği kavramı değerini ve anlamını yitiriyor. İlişkiler yapaylaşıyor. Hiç bir ilişki gerginliği ve sürtüşmeyi kaldıramaz bir hale geliyor. Artık köylerde eski yardımlaşma sistemi de çökmeye yüz tutuyor. Herkes birbirine para karşılığı yardım teklif ediyor. Köylerdeki insanlar merkezdeki işlere talip olmaya başlayınca, köydeki işler için parayla adam tutmak zorunda kalıyorlar. Köylerin bazılarında modern tarımın simgelerinden birisi olan traktörler giriyor. Bunların yanı sıra zirai ilaçlar ve kimyasallar da elbet ki. Buradaki tarlaların üçte ikisinin çoğunda kullanılan ilaçlar, Batı'da kesin olarak kullanılması reddedilen ilaçlar.

Eskiden daha yavaş, daha sakin, daha neşeli ve mutlu bir hayat yaşarken, modernizasyon onlara daha hızlı bir hayatı dayatıyor. Helen Norberg-Hodge'a köydeki bir kadın şunları söylüyor: "Kızkardeşim merkezde yaşıyor. Yemeğini pişirecek modern ocağı, altında arabası, telefonu var. Buna rağmen hiçbir şeye vaktinin yetmediğini söylüyor." Suç oranı ve şiddet her yıl bir öncekine nazaran hızla artıyor. Aynı zamanda etnik sürtüşmeler de. Yeni ekonomide kadınların da durumu değişmiş durumda. Erkek çalışmaya git-

tiğinde evde yalnız kalan kadın, eskisi gibi ekonominin merkezinde kocası ve tüm ailesiyle birlikte yer alamıyor. Artık aileler kendilerine yetecek kadar üretmekle değil, dışarıdan mal satın almakla ölçüyorlar kendilerini. Böylece insanlar zengin ve fakir diye ayrıldıkları için, aralarında uçurum oluşmaya başlıyor.

O halde Ladakh'lılar hayatlarının böyle olmasına niçin izin verdiler? Helena Norberg bunun modernize olmaları gerektiğiyle ilgili psikolojik bir baskıya maruz bırakılmalarından kaynaklandığını söylüyor ve şunları ekliyor: "Köye ilk geldiğimde evlerin güzelliği karşısında çok etkilenmişim. Birbirinden farklı olan hiç bir eve rastlamamıştım. Köylülerden birine: "Bana en fakir evi gösterebilir misin?" diye sorduğumda, bana: "Burada hiç fakir ev yok ki" diye cevap vermişti. Yıllar sonra aynı kişi bana: "Keşke biz Ladakh'lılara yardım edebilseniz, öylesine fakirleştik ki" dedi. Bence bir kültürü yıkıma götürebilecek baskılar çok çeşitlidir ama bunlar içinde en önemlisi psikolojik olanıdır. Çünkü ancak bu tarz bir baskı insanlarda kültürel bir aşağılık duygusu yaratabilir. Böylece bu insanlar başlarına gelen şeyi objektif bir gözle inceleyemezler ve modernizasyonu bir tehdit gibi algılayamazlar. Bu değişimlerin uzun vadedeki olumsuz sonuçlarını öngöremezler ve aynı değişimin dünyanın başka yerlerinde yarattığı değişimleri kıyaslayamazlar. Aslında bir ülkenin veya bir ulusun gelişmesi bozulma ve yıkımla eş olmamalıdır. Ben bunun böyle olması gerektiğine inanmıyorum. Gerek Ladakh'lılar gerekse diğer yerlerde yaşayan geleneksel toplumlar sosyal ve ekolojik dengelerini bozmadan yani bunlardan fedakârlık yapmadan da yaşam standartlarını yükseltebilirler."

Buradaki acı gerçek, Ladakh'ın Batının tek

boyutlu bakış açısına maruz kalmasıydı. Hızlı arabalar, daha az çalışma, çok para... Norberg'in konuştuğu kişi, ilkel gördüğü geleneksel kültürüyle yenisi arasında bir karşılaştırma yaptığında kendisinin fakir olduğuna inanıyordu. Ayrıca yaz aylarında yüzlerce turist bu bölgeye geliyordu. Belki kendi ülkelerinde çok zengin değillerdi ama buraya gelince kendilerini inanılmaz biçimde zengin hissediyorlardı. Bu kişiler de yerel halka, Batılı gibi yaşamanın daha kolay, daha temiz ve sorunlardan daha uzak olduğunu düşündürüyorlardı. Bazı turistler ise Ladakh'lıları objelerden biraz daha değerli görüyorlardı.

Tüm bunların yarattığı tek sonuç yerel halkın kendine duyduğu öz güvenin ve öz değer duygusunun kaybolmasıydı. Yeni başlayan TV yayınları ve filmler de onlara Batı'nın en iyi olduğunu telkin ediyordu. Çünkü bu filmlerde sınırsız lüks, insanın beden gücüyle fazla çalışmasına gerek olmayacağı rahatlık ve ışıltı vardı. Gençler bu filmlerde yer alan kahramanlarla kendilerini özdeşleştirmeye başladıklarından her türlü şiddete başvurur hale gelmişlerdi. Kendilerini ailelerinden ve toplumdan yabancı görmeye başlamışlardı. Halbuki geleneksel kültürde çocuklar ve gençler gıdalarını nasıl üreteceklerini, evlerini nasıl inşa edeceklerini, giysilerini nasıl yapacaklarını tecrübe ederek, bilgelik kazanarak öğreniyorlardı.

Modernizasyon ise her gencin spesifik bir işte ustalaşmasını sağlamış durumda. Aldıkları eğitimler de bu yönde. Ancak bu işler de kısıtlı. Aldıkları eğitim onların sonunda işsiz kalmasına yol açmış. Artık Ladakh okullarında yerel kültürle ilgili hiçbir şey verilmiyor. Bunun yerine Batının endüstriyel modeline uygun bir müfredat takip ediliyor. Eğitim yabancı dilde yapılıyor. Eskiden Urdu dili

öğretilirken şimdi ani bir kararla İngilizce'ye dönülmüş. Çocuklar çay yapmayı kitaplardan öğreniyorlar. Ama bunu amelî olarak yapamıyorlar. İki yıl yoğun İngilizce eğitiminden sonra çocuklar sınava tabi tutuluyorlar ki mesleki okullara yönlendirilebilsinler. Bu sınavda yüzde 95 oranında başarısız oluyorlar. Ne geleneksel yaşama dönebiliyorlar (çünkü hiç bir şey bilmiyorlar) ne de şehirde başarılı olabiliyorlar. Okullar da çocukların dinlerine göre ayrılmış durumda. Böylece Budistlere, Müslümanlara ve Hristiyanlara ait okullar açılmış. Buralarda okuyan çocuklar da diğerlerini öteki olarak görmek eğilimindedir.

Medyada, gazetelerde ve kitaplarda "Savaşmak" diye bir sözcük kullanılıyor diyor Budist rehber. "Şunun için savaşmalıyız, bunun için savaşmalıyız diye. Halbuki savaşmak iyi bir şey değil ki. İllâ da savaşmak zorunda mıyız? Başka bir yolu yok mudur bir sorunu çözmenin?" Çocuklarını merkezdeki okula yollayan aileler de iş gücü kaybına uğramışlar. Kadımlar artık her işle uğraşmak zorundalar.

Modernizasyonun kısa vadeli bazı faydalar sağladığı da bir gerçek. Ancak bunu yaparken ilişkilerin önceden var olan zengin dokusunu da bozuyor. Çevreyi kirletiyor, toplumu bozuyor ve insanların kişisel kimliklerine zarar veriyor. İnsanlar bu kadar gelişmeye rağmen, eskiden içlerinde duydukları mutluluğu artık duyamadıklarından yakınıyorlar.

Aslında benzer değişimler Batıda da yaşanmış. Ancak süre çok uzun olduğu için, sebep ve sonuç ilişkileri tam kavranamamıştı. Ladakh'ta ise tüm bunlar o kadar kısa bir sürede yaşanmış ki, açıkça görülebilir.

Helen Norberg-Hodge, Ladakh toplumunun bize öğrettiği en önemli şeyin, insanların bir-

birleriyle bağ kurmaya ve içinde yaşadıkları çevreyle ilişki içinde olmaya (yedikleri, içtikleri, ürettiklerini de ilgilendiren şeyler) ihtiyaç duymaları olduğunu söylüyor. "Değişim elbet ki kaçınılmazdır ancak değişimin yönüne rehberlik yapılması gerekiyor ki yerel ekonomi güçlendirilebilsin ve toplumun yaşam standardı yükseltilebilsin" diyor.

Uzun dönem ilişkiler için de toplumun diğer üyeleriyle irtibat içinde olmaları kişisel kimlikleri öz güven ve öz değer duyguları açısından önemlidir. İnsanlar modern toplumlarda yaptıklarının sonuçlarına hakim olamıyorlar. Halbuki geleneksel toplumlarda her şeyi kendi elleriyle şekillendirebiliyorlar. Hayatlarını ilgilendiren kararlara kendileri imza atıyorlar.

Ladakh gerçeği bize yerel toplum ve yerel ekonomiye önem verilmesi gerektiğini de gösteriyor. Halbuki dünyada bunun tam tersi bir eğilim var. Dünyanın her yerinde insanlar daha büyük pazarlara ve merkezlere yönlendiriliyorlar. Ladakh toplumu bizi zenginlik kavramı hakkında, yani bunun ne anlama geldiğiyle ilgili de düşündürüyor. Bildiğimiz gibi geleneksel yaşamda para hiç bir değer ifade etmiyordu.

Ladakh'ın bize öğrettiği bir diğer şey ise daha ekolojik temelli bir toplum yaratılması gerçeği oluyor. Bizler belki eski Ladakh'lılar gibi yaşayamayız ama en azından birbirimizle ve üzerinde rahatça dolaşabildiğimiz yeryüzüyle daha iyi ve sağlam bağlar kurma yoluna gidebiliriz.

Böylece bizler aslında gerçek bilgeliğin mevcut şartlarımızda bize ne kadar avantajlı gelirse gelsin, kendimiz, toplumumuz ve hattâ tüm insan kardeşlerimiz için neyin yararlı ve

Yerel giysileri içinde Ladakh'lı kadın

neyin zararlı olduğunu görebilmek anlamına geldiğini öğreniyoruz.

Gördüğünüz gibi bu hikâye aslında insanoğlunun yeryüzüne indirilmesiyle başlayan serüvenine benziyor. Önce mükemmellekle başlıyor her şey, yeryüzü meleklerinin O'nun emriyle mükemmel bir düzen hazırlamasından sonra Yaradan meleklerle, "Ben yeryüzünde bir halife yaratacağım" diyor. Melekler ise gözyaşı dökerek: "Orada bozgunculuk yapacak, kan akıtacak birini mi yaratacaksın? Oysa biz sana hamdederek daima seni tesbih ve takdis ediyoruz" diye cevap veriyorlar. Yaradan: "Şüphesiz ki ben sizin bilmediklerini bilirim" diyor. Ve bu serüven Âdem ile Havva'nın yeryüzüne indirilmesiyle devam ediyor.

Şüphesiz ki bu, saf mükemmelliğin bozulmasına izin verilecek kadar sevgi, merhamet ve bağışlama dolu, ama bir o kadar da öğreticilikle dolu bir serüven. İnsanoğlunun acıyla, tatlı, iyi ile güzel, doğru ile yanlış arasındaki farkları teraziye koyduğu, akıl-ruh-tecrübe-ruh döngüsünden mütemediyen geçirecek, buğday tanesince gönlünü, düşüncesinin ve

kaygusunun suyu ile öğüttüğü bir hikâye. İlk ve saf olan "mükemmel" belki de insanın türlü denemeler, yanılmalar, sapmalar, şaşkınlıklarla kendini yeniden ele almasıyla ve tecrübelerinden dersler çıkarmasıyla, bambaşka bir mükemmelliğe ve güzelliğe doğru evrilecektir.

Dileriz aynı şey Ladakh ve diğer toplumlar için de geçerli olur. Ancak bu yolda, gerçekleri önceden görebilen, insanlığın sıkıntılarını yüreğinde hisseden, bunları cesurca ifade edebilen, bu yolda her zorluğa katlanabilen kendini arıtmış ve yükseltebilmiş aydın ve bilge insanlara da kulak verilir, öğütlerine uyulur da korkusuzca adımlar atılır. Çünkü hak, hukuk ve saygı tümüyle yok olmadan yani vakit de çok geçmeden gerçeklerin görülmesi gerekiyor. Bildiğimiz gibi toprak, yalnız kendinden verdiğini geri alınca, yine kendine dönüştürüyor, yabancıyı kabul etmiyor. Su, ne olursa olsun ona yabancı, sonradan ek, yine ayırıyor, gidiyor, geliyor, tertemiz oluyor. Gönüllerimiz ise, ne suya, ne de toprağa benziyor. Saflığı zorlanmışsa çok, tecrübeden akla gidene eziyor.

Faydalanılan Kaynaklar: The ISEC Project, "The Pressure to Modernize" Helena Norberg-Hodge, "The March of the Monoculture" Helena Norberg-Hodge, "Ancient Futures-Learning From Ladakh" belgesel filmi, "Rambo, Barbie ve Wordsworth" John Page, Türkiye Permakültür Araştırma Enstitüsü "Permakültüre Giriş Kursu" Mustafa Bakırcı, "International Society For Ecology and Culture" <http://www.localfutures.org/ladakh-project/learning-from-ladakh/learning-from-ladakh>

Karanlığın ve Aydınlığın Yeniden Ayarlanması

Canlı Kryon Celsesi,

25 Şubat 2012 San Antonio, Texas
Lee Carroll kanallığı ile verilmiştir.

Çeviren: Necati Tarıman

Okuyucuya yardımcı olmak ve okuyucunun daha iyi anlayabilmesini sağlamak amacı ile bu celse Lee ve Kryon tarafından redakte edilmiştir. Sıklıkla canlı celsede yüzey altında kalan bir enerji ortaya çıkmaktadır ve bu enerji içinde basılı sayfada var olmayan bir çeşit iletişim barındırmaktadır. Teksas, San Antonio'daki celse sırasında verilmiş olan bu mesajın keyfini çıkarın.

S elâmlar sevgili varlıklar. Ben manyetik hizmetten Kryon'um. Ben şu anda bilgeliğin zerafetine sahip olan kişilerle konuşuyorum. Aranızda tüm bunları ilk kez hissetmekte olanlar olduğu dikkate alındığında, kendinizi bu

sözlerin muhatabı olarak görmüyor olabilirsiniz ama şu anda bu odada zerafetin varlığını teyit edebilirim. Ayırt etme zerafetinin varlığını fark ediyorum ve dolayısı ile ayırt etme yeteneğine sahip olan sizlerin, bu mesajın içeriği de dahil

olmak üzere, doğru ile yanlış ayırt edebileceğinizi biliyorum.

Şu anda gezegende bilgeliğin dağılması ve yayılması gerçekleşmektedir. Bugün olanlar (Kryon seminerinde) ile ilgili olarak kendilerini sorgulamakta olanlar veya bilgi veya enerji ile manipüle edilip edilmediklerini merak edenler kendi içlerine dönmeli ve oradaki işlenmemiş ve saf Tanrı sevgisini hissetmelidirler. Burada işlenmemiş (ham) derken, bunun görüntüsünün bir filtre tarafından bulanıklaştırılmamış olduğunu ve tam olduğu gibi görünmekte olduğunu kastediyorum. Dünyada sahip olduğunuz yer, birlikte yaşamakta olduğunuz kimselerle sürdürmekte olduğunuz yaşam tarzı ve öğrendiğiniz her şey ile beraber her şeyin uygunluğu ortaya çıkar ve kendini belli eder. Sizin bilgeliğiniz her şeyin doğru ve uygun olduğunu ve sizlerin hata yapmamış olduğunuzu söyleyecektir. Sizler düşündüğünüzden çok daha fazla bilgeliğe sahipsiniz.

Bu oda yaşlı ruhlarla doludur. İçinizden pek azı yaşlı ruhlara dahil değildir. Yaşlı ruh derken bu gezegene 100 kez ve daha fazla gelmiş olanları kastediyorum. Ortağım son bir saati sizi geçmiş hakkında bilgilendirmek ve size dünyanın kimsenin beklemediği şekilde gelişmesi ile ilgili olarak başka bir bakış açısı sağlamaya çalışmakla geçirdi. Neler olduğu ve olacağı ile ilgili olarak tahmin ve öngörüler olmadığında insanlar korkuya kapılırlar çünkü dünyanın sonu ile ilgili kehanetler gerçekleşmedi. Bununla birlikte, gerçekleşmedi derken insanların doğru yerlere bakmadığını ifade etmek

gerekir çünkü kadim insanlardan bir çoğu neler olabileceğini söylemişti.

Yaşlı ruhlar bu gezegende farklılık yaratırlar. Bu insanlar bilgelikleri nedeni ile enerji ağırlığına sahiptirler. Sizler yaşlı ruhlarınız sevgili insanlar. Ama bu değişiklikler için bir zaman çerçevesi belirlemeye kalkmayın çünkü ne Ruh, ne Tabiat Ana (Gaia) sizin saatinize göre hareket etmektedir. Bunun yerine değişime Tanrı'nın şefkatini uygulayın. Şimdi sizin yaşamınız için uygun olanı görün, ondan sonra bir adım geriye çekilin ve onu yaratın. Onu dinleyin. Onun değişmesini gözleyin. Bu değişimin gerçekleşmekte olduğu geleceğe bir yolculuk yapın. Bunun yaşamınız üzerindeki etkilerini hissedin. Planın ve sistemin parçası olduklarını bilen insanlar kutsanmıştır çünkü bunlar dünya üzerinde barışın tohumlarını ekecek olanlardır.

Yeniden Ayarlama Enerjisi

"Her Şeyin Yeniden Ayarlanması" adını verdiğimiz diziye devam etmek istiyoruz. Bundan önce sizlere gezegenin, insanlığın ve hattâ evrenin yeniden ayarlanması ile ilgili bilgiler verdik. Şimdi de karanlığın ve aydınlığın yeniden ayarlanması ve bunun sizin için ne anlama geldiği ile ilgili olarak konuşmak istiyoruz.

Ancak, konuya başlamadan önce karanlık ve aydınlık ile neyi kastettiğimi ve ayrıca yeni 2012 enerjisini nasıl tanımladığımı belirtmem gerekiyor. Ben sizlere karanlık ve aydınlıktan söz ettiğimde sizlerin aklına ne geliyor? Ben

pek çoğunuzun bu sözcükleri duyduğunuzda neyi düşünmek üzere şartlandırıldığınızı söyleyeyim: Bu sözcükleri duyanların pek çoğu kötülük (musibet, belâ), iyi ve kötüyü düşünmeye şartlandırılmıştır. Doğrusal düşünce tarzını kullanarak bu sözcükleri ait olduklarını düşündükleri uygun kutucuklara yerleştirmeye çalışır insanlar. Bunu yaparken insanların ruhunu ele geçirmeye çalışan kuyruklu varlığı ve bu esas kötü varlığın etrafında onun adına iş gören diğer gizemli varlıkları öğreten mitolojiye (efsane anlatımı) döner kişiler.

Şimdi size yeniden söylüyorum: Sizin ruhunuzun peşinde olan varlık bir efsaneden ibarettir sevgili varlıklar. Sizin gerçekliğinizde yer almaz bunlar. Ama şimdi siz bana, "Bir dakika Kryon, sen kötülüğün olmadığını mı söylemek istiyorsun?" diye sorabilirsiniz. Hayır sevgili varlıklar, ben öyle bir şey söylemedim. Benim size söylemeye çalıştığım şey bu gezegen üzerindeki tüm karanlığın insanlardan kaynaklanıp yayıldığıdır. Dünya üzerinde kötülüğün varlığını göstermek için mitolojik bir varlığa enerji izafe etmeye gerek yoktur. Eğer böyle yapmayı seçerlerse, karanlığın en koyusu insanlar tarafından yaratılabilir. Karanlık güç yaratılabilir çünkü insanlar güçlüdür ve bu güçlerini de tezahür ettirebilirler. Karanlığın tezahür ettirilmesi o kadar da zor değildir.

Bununla birlikte, değişime ve etkilenmeye konu olan husus gezegenin karanlık/aydınlık dengesidir. Karanlık odaya ellerinde ışık ile girenlerin etrafında karanlık olmayacaktır zira karanlığın tanımı ışığın yokluğudur. Ama eğer

ellerindeki kibritle dolaşanların sayısı çok az ise, o zaman karanlık yerler de çok olacaktır. Siz de buna maruzsunuz çünkü sizler de insanlık tarafından yaratılan karanlık/aydınlık dengesi her ne ise, ondan etkilenmektesiniz.

Bunu bir sistem olarak adlandırabilirsiniz. İnsanlığın bu dengeyi nasıl oluşturmak isteyip gerçekleştirdiğine bağlı olarak yaşamın her bir vechesi, tamamı, aydınlık ve karanlık dengesinden etkilenmektedir. Karanlık ve aydınlığın tanımı insan bilincinin dengesi ile yakından ilgilidir çünkü gezegen için karanlığı ve aydınlığı yaratan insandır. Bu bir kavramdır. Öyleyse, bu mesajın konusu şudur: Bugün itibarı ile dünya enerjisinin dengesi sizin için kişisel olarak ne anlam ifade edecektir?

İkinci tanım: 2012 enerjisi bir işaretir, sizin şu aşamada yalnız sınırını geçmiş olduğunuz değil, ayrıca önemli ölçüde içinde ilerlemiş olduğunuz bir zaman çerçevesinin algısıdır ve bu bir enerji kavşağına gerçekliği değiştirme izni vermektedir. Tabiat ana (gaia) olan dünya sizinle birlikte ve sizin için yer değiştirmeye başlar ve gezegenin enerjisi daha önce hiç gitmemiş olduğu alanlara gider.

Kundalinin Dünya Üzerindeki Hareketi

Sizin Peru diye adlandırdığımız bölgede bir celse yapmıştım. O celsede kadim insanların tüylü yılan hareketi olarak ifade etmiş oldukları bir kehanetten söz etmiştim. Bu kehanet aynı zamanda bilgeliğin dünyada merkezileşmesi olarak da adlandırılabilir. Bazıları da buna

“Kundalinin hareketi” adını vermişlerdi. Kundalini her zaman hareket ile bağlantılı olan bir enerjidir. Kundalini aynı zamanda çoğunlukla yaratılış öncesi ile de bağlantılıdır ve dolayısı ile bu mecaz insanlığın yeniden doğumu ile ilgilidir.

Bu hareket içinde medeniyetin bizzat kendisi tehlikededir ve siz işareti geçmiş durumdasınız - bu bir çoklarının bir daha asla olmayacak dedikleri bir uyumlanmadır. Siz bu kez beşinci defa bu fırsat ile karşılaşıyorsunuz ve şimdi sevgili varlıklar dünya üzerinde barış potansiyeline doğru gidiş başlamıştır.

Yirmi üç yıl önce size bunun olabileceğini ve bunun için potansiyellerin çok güçlü görüldüğünü söylemiştik. Şimdi etrafınızda olan her şey bununla mücadele etmektedir çünkü değişim kalıcı olarak gerçekleşmiştir. Şunu tekrar tekrar söyleyeceğim: eski karanlık enerji kolay kolay pes etmez, sahip olduğu şeylere tutunmak için çığlık çığlığa mücadele eder ve batışını engellemek için çabalar. İşte şimdi sözünü ettiğimiz enerji budur ve konu da karanlık ile aydınlık arasında ki insan bilinci dengesidir. Pek çokları buna dualite derler.

Bu Yeni Denge Sizi Nasıl Etkiler?

İlk önce kişisel hususlar ile başlayalım, sonra daha büyük bir şeye ve ondan sonra daha da büyük bir şeye geçeriz. Şimdiye kadar hiç yapmadığımız bir tahmin ile de sonlandırırız. Çünkü ancak son zamanlarda su yüzüne çıkmış olan bir potansiyel söz konusudur.

Sevgili varlıklar, ben Kryon'um. Size

gezegeniniz ve sizin kendi enerjiniz ile ilgili olarak sevgi bilgileri veriyorum. Size insan bilincinin potansiyeli tarafından o ana kadar ortaya çıkarılmamış olan bir bilgiyi asla vermem. Tahminlerim benim tarafımdan açıklandıktan sonra sıklıkla gerçekleşir. Bu tahminler gerçekleştiğinde, bunu falcılık olarak nitelendirirsiniz. Ama bu doğru değildir. Bu sizin kuantum dediğiniz tesadüfi ve kaotik yerde bulunan enerjidir ve biz bu tahminleri yaşamınız ve dünya ile ilgili olarak olması muhtemel olayların potansiyellerini ölçüp dikkate alarak yaparız. Demek ki gelecek gezegen üzerindeki bir medeniyet olarak kendi bilincinizle yaratmış olduğunuz potansiyeller tarafından şekillendirilmektedir. Bu falcılık olmayıp, sizin yaratmakta olduklarınızın ölçümlemesidir.

Yirmi üç yıl önce bugün ile ilgili potansiyelleri görmüştük çünkü sizler o günlerde tam da bunları geliştirmeye başlamıştınız ve şimdi görmekte olduğunuz olayların tohumları o günlerde atılmaktaydı. Bu aynı zamanda hem çok güzel, hem de çok zordur. Değişime her zaman zorluk ve külfet eşlik eder. En dengeli insan bile, "Ben dengemi buldum ve bu durumdan çok hoşnutum." der. Derken başka biri gelir ve "Biz bu durumu değiştireceğiz" der. İşte o anda o dengesini bulmuş olan insan aniden "Hayır! Ben şu anda dingedeyim. Hiçbir şeyi değiştirmeyin!" diye haykırır. Çünkü her türlü değişiklik sizin terazinin bir kefesine bir ağırlık koymanız anlamına gelir ki bunun sonucu olarak sizin değişimle başa çıkmayı ve yeniden merkezde dengelemeyi öğrenmeniz gerekmektedir. Bu ise her zaman pek de hoş olmayan

zorlu bir çalışma anlamına gelir. Ama bu kez sizin yapacağımız bu değildir. Bu sefer işiniz daha da zordur! Biz buna “yeniden ayarlama” diyoruz.

Son zamanlarda gerçekleştirdiğim bir celsede söylediklerimin bir özetini vererek size bunun ne anlama geldiğini anlatabilirim. Eski enerjide kendinizi karanlıktan korumaya çalışarak yaşıyordunuz. Eğer bir şifacı iseniz, kendinizi dengesiz olan, psikolojik sorunları olan ve hattâ bedenlerinde hastalıkları barındıran kim-selerden korumaya çalışırdınız. Ondan sonra da korunmanızı garantiye almak için bir sürü şey yapardınız. Bu bir süreçti, aslına bakarsanız bir prosedürdü. İşte size şimdi artık buna tarihe karışmış olduğunu söylüyorum.

Bu bir gözden geçirmedir. Eğer sürekli olarak aydınlık yaratıyorsanız, karanlığın hiçbir kazanma şansı yoktur. Bu defalarda tekrarladık ve şimdi dairede tam dönüş yaptıktan sonra kişisel olarak size gelmektedir: Siz nereye giderseniz gidin, karanlık size dokunamaz. Beni dinliyor musunuz? Size dokunamaz diyorum. Sizin ışığınızın özü Tanrı'nın sevgisidir ve siz onu yayınlamaktasınız, ışık işçileri yayınlıyorsunuz! Siz ışığı yayınladığınız sürece hiçbir karanlık şey oraya giremez!

Şimdi size ışığı yayınlamayı durdurmanın yolunu ve ileriye gitmek yerine geriye gitmeyi garantiye almak için ne yapabileceğinizi söyleyeceğim. "Ben bunu yapamam. Ben kim oluyorum ki? Ben değerli ve buna müstehak değilim." demek bunun en garantili yoludur. Etrafınızda sizin bunu hak etmediğinizi söyleyecek ve söyleyen pek çok ruhsal

(dini) lider bulacaksınız. Onlar size sizin kirliliği (günahkâr) olarak doğmuş olduğunuzu ve Tanrı ile konuşmayı bile hak etmediğinizi söyleyeceklerdir. Onlar size Tanrı'nın dikkatini çekmek ve onayını alabilmek için ıstırap çekmeniz gerektiğini söyleyeceklerdir. Ancak, Tanrı sizin içinizedir ve sevginin ustası bile size bunu söylemişti. Bu nedenler, siz kirliliği (günahkâr) olarak değil, muhteşem bir varlık olarak doğdunuz. Eğer Tanrı sizin içindeyse, ışık da içinizedir.

Şimdi iki numaralı noktaya geliyoruz: Dram, kızgınlık ve hüsrân. Bunlardan yeterinden fazlası mevcuttur. Bu odadan ayrıldıktan sonra bunun ne kadarına iştirak edeceksiniz? Bu dualiteye bağlıdır, öyle değil mi? Eğer siz bir ışık işçisi iseniz, gittiğiniz her yerde ışığın dengesini değiştiren bir deniz feneri iseniz, o zaman kızgınlık, hüsrân ve dramdan kurtulmak için size derhal güç verilecektir. Bunların üstesinden gelebilmek için güç! Etrafınızdaki insanları değiştiremezsiniz. Bu mümkün değildir. Onlar çırpınacaklar ve yapmak istedikleri her neyse onu yapacaklardır ve bu bağlamda kızgınlık ve dramın parçası olabilirler. Ben burada olanları ve bunu okuyanları biliyorum. Onlar sizin üzerinizde kontrol sağlamak için bunu yapacaklardır ve eğer onlar bir şekilde sizi etkileyebilirlerse, siz de bu tuzağa düşmüş olursunuz, öyle değil mi?

Eğer bir kişi dramatik olabilirse, eğer onlar yeteri kadar kızabilirlerse, eğer onlar sizin hassas düğmelerinize basabilirlerse, o zaman onlar karanlık/aydınlık savaşını kazanmış sayılırlar. Bu yıllardan beri devam eden bir mücadele olmuştur çünkü karanlık ile aydınlık

arasındaki denge her zaman tam denge noktasında pek sağlam olmayan sallantılı bir durumda olmuş ve fakat çoğunlukla karanlığa meyletmiştir. Karanlık kolay ve kör olmuştur. Tüm bu yıllar süresince ışık işçileri üstte kalabilmek için ve diğerleri tarafından etkilenmemek için her zaman çok ve sıkı çalışmak zorunda kalmışlardır. Benim neler söylediğimi anladığınızı ümit ediyorum. Bu yıllar boyunca ışık işçileri akıntıya karşı yüzme zorunda kalmışlardır!

Oysa artık dünya değişme yoluna girmiştir ve bu aşamada enerji sizlere teslim edilmektedir ve artık etrafınızda neler olursa olsun, ışık işçileri için duygularını kontrol altında tutmak eskisine göre çok daha kolaydır. Artık tüm melekler sizin yanınızda yer almaktadır ve diğerleri sizleri etkilemek için ne yaparlarsa yapsınlar, sizin tepki vermenize gerek kalmamıştır. Sizleri bu şekilde davranmaya davet ediyorum zira aranızdan birçokları birkaç gün içinde iş yerinize gidecek ve orada bir meydan okuma ile karşı karşıya kalabileceksiniz. İşler bu şekilde yürümektedir. Sizin değişmiş olduğunuz farkında olmayan eski denge eski tarzında kendisini belli etmek için uğraşacaktır. O zaman sizin tepkiniz ne olacaktır? O durumda sahip olduğunuz gücü kullanmaya başlayabilecek misiniz?

Bir kişi yüksek yolu kullanmak isterse ne olacak? Sonunda bu yol diğerinin de kullanmak isteyeceği yol olacaktır. Bu iyi aydınlatılmış ve cazip bir yoldur. Sadece ışık yaratarak kendinizi değiştiremezsiniz. Bu gezegen üzerinde yaptıklarınız herkes tarafından görülmektedir. Evdeki veya iş yerindeki her bir, ufak da

olsa, zafer daha önce gidemediğiniz yerlerde huzur içinde yürümenizi sağlayacaktır. Bu zafer herkes tarafından görülmemektedir ve siz daha iyi bir denge yakalamış gibi görünüyorsunuz.

Perdenin bu tarafında olan herkes sizin neler yapmış olduğunuzu biliyor! Bir yerden geçerken bizim tarafımızdan gelen alkışları duyun ve başardığınızı bilin: Bu kez tuzağa düşmediniz ve hiç kimsenin sizi etkilemesine izin vermediniz. İçinizden bazılarınız benim neden söz ettiğimi biliyor. Kızgınlık, dram ve hüsrana bunların sizin hayatınızda olmaları hiç de şart değildir.

Bir yerden başka yerlere giderken işlerin sizin açınızdan daha yolunda yürümesi için belki de bir şehri terk etmeniz, bir ilişkiyi bitirmeniz veya bir işten ayrılmanız gerekebilir. Şimdi sizin bu fikir üzerinde yeniden düşünmenizi istiyorum. Eğer işler kişisel açıdan sizin için farklı cereyan etmeye ve daha önceden sizi rahatsız etmiş olan şeyler artık sizi rahatsız etmemeye başlarsa ne olur? Bu durumda şartlar değişmiş olur, öyle değil mi? Şimdi artık siz aynı durumda bile olsanız veya kalsanız, her şey çok farklı olacaktır. Etrafınızdakiler dram ve huzursuzluk içinde debelenip dursalar bile siz artık sinirlenmeyeceksiniz. Bu nedenle sizin bilgeliğiniz artmış olacak ve her şeyi daha iyi tezahür ettirebileceksiniz.

Sonunda neler olabileceğini size ben söyleyeyim. Yukarıda sözünü ettiğim debelenen insanlar ve bunların bazıları bir ara sizinle özel olarak konuşacaklar ve size, "Bunu nasıl yapıyorsun? Keşke

ben bu kadar debelenmek zorunda kalmasaydım. Senin değiştiğini görüyorum. Her nedense bu olaylar seni artık rahatsız etmiyor. Her nedense yüzünde bir gülümseme var ve senin içinde ilâhi huzuru görüyor ve bunu ben de istiyorum. Sen artık dedikodu yapmıyorsun. Diğer insanların hatalarını yüzlerine vurmuyorsun. Ağzını açıp bir şeyler söylediğinde tüm bu insanları bir şekilde onurlandırıyor. Bunu duyabiliyorum. Sende bir şeyler değişti ve bunun ne olduğunu bilmeyi çok istiyorum." İşte sevgili insan o zaman, ancak o zaman kendini açmalı ve "Şimdiye kadar var olduğunu hiç düşünmediğim bir şeyi buldum. Kendi içimde ilâhi huzuru buldum." Bu güçtür ve eylemlerin bunu kanıtlar.

Numara üç: Bedeninizin nasıl değiştiğinin farkına varıyor musunuz? Bedeniniz size sadece kendinizi iyileştirme izni vermekle kalmıyor, bu yaparken kendinizi çok daha iyi hissetmenize de olanak sağlıyor. Bu hücresele düzeyde bir iletişim yaratır ve siz eskisi kadar hızlı yaşlanmamaya başlarsınız. Bedeninizin kimyası endişe ile baş etmeye çalışmaktan kurtulduğu an bedeniniz daha uzun süre genç kalacaktır.

Gezegenin Dengesi

Özet: Şimdiye kadar bu gezegende gerçekleşmiş olan olayların, çağlar boyunca insanların yapmış olduklarının dengelenmiş sonucu burada kalır. Bunların hepsi kuantum düzeyde Kristal Ağ'da kayıtlıdır. Bu gezegende insanlar tarafından yaratılarak oluşan her şey enerji olarak burada kalır. Enerjinin

yaratılmasına yol açan her durum Kristal Ağ'da kalır. Eğer insanlar tarafından karanlık enerji yaratılmışsa, Kristal Ağ karanlık yayar. Eğer aydınlık enerji varsa, Kristal Ağ aydınlık yayar.

23 yıl boyunca, özellikle de son 18 yılda siz Tabiat Ananın karanlık/aydınlık dengesini değiştirdiniz. Bu süreç içinde sizin DNA'nızda değişimler başladı. DNA kuantum olarak Kristal Ağ ile uyum içindedir. Başka bir deyişle, bu değişimler yalnız sizde değil, doğan her bebekte de görülmeye başlar. Siz şimdi insanın DNA alanının doğum sırasında etrafına baktığını ve Kristal Ağ tarafından kendisine verilen enerjiyi aldığını söyleyebilirsiniz. İşte bu bebeğin yaşamı boyunca elde tutacağı başlangıç enerjisidir. Bu nedenle, şimdi yaptıklarınız dünyanın enerjisini ve hattâ gelecekteki insanlığın bilincini etkilemektedir. Şunu bir düşünün. Çağlar boyunca hiçbir şey değişmedi. İnsan tabiatı her zaman aynıydı ve bu nedenle de insanlık hiçbir zaman savaş ve hüsrandan başka bir şey görmedi. İşte bu şimdi değişmeye başladı ve bunu gezegendeki ışık işçileri başardılar.

Çocuklar değişiyor. Onlar artık eskisinden farklılar. Bazıları kuantum özellikler kazanmaya başladılar. Birçok erişkin oturdukları yerde daha güzel bir dünyanın tadını çıkarmaya başlamalarına rağmen bu kavrama gülüyorlar ve hattâ gözleri önünde meydana gelmiş olan önemli değişikliklerin bile farkına varamıyorlar zira onlar kendi gerçeklik kutuları içine hapsedilmiş durumdadırlar. Ama olan budur ve bunun nedeni de dünyanın aydınlık ve karanlık dengesinin

yeni doğanların DNA'sını etkilemekte olmasıdır. Tarih tekerrür etmemektedir ve dünyada yaşayan insanlar birbirlerinden uzaklaşıp ayrılacaklarına, birlikte olmak için, yavaş da olsa, birbirlerine doğru ilerleme teşebbüsünde bulunmaktadır. Ama bu yaklaşma ancak nesillerin süreleri bağlamında gerçekleşmekte olduğundan, bu durum haftadan haftaya olan ve ortaya çıkan değişiklikler kadar kolaylıkla fark edilememektedir. Oysa insanlar sabırsızlıkları nedeni ile ve entelektüel olarak hızlı hareket eden gerçeklikleri takip etme eğiliminde olduklarından bu değişimleri gözardı etmektedirler.

Bununla birlikte, bunun anlamı, size ne söylenmiş olursa olsun, sizin artık daha uzun süreyle kalabilecek olmanızdır. Daha uzun, çok daha uzun yaşam artık sizin ulaşabileceğiniz mesafededir. Şu anda bunu duymak ihtiyacında olan birine hitap ediyorum. Saf niyet yaratılması hakkında talimatlar verdik. Size dedik ki, eğer kendi içinize döner ve sizde içsel olan ile, doğuştan varolan ile bir olduğunuz bir inanç süreci başlatırsanız, (içsel olan biyolojinizin kuantum zekâsıdır) o zaman daha çok boyutlu bir insan olma yoluna girmiş olursunuz ve çok boyutluluk evrendeki tüm maddenin gerçek durumudur. 3 boyutlu olmak normal gerçeklik değildir. Bu sadece kapalı bir sistemin gerçekliğidir ve hayalinin gösterdiği bir yöne gitmektense bildiği alanın kısırlığında debelenip durur.

İçsel enerji? Eğer henüz bilmediğiniz bir şeyi öğrenmek istemiyorsanız, neden kinesiyolojiyi kullanmak isteyesiniz ki?

İçsel olan adale testi yaptığınızda temas ettiğiniz enerjidir. İçsel olan anahtardır. Gezegenin karanlık ve aydınlık dengesi daha aydınlık tarafa doğru hareket etmiştir ve bu durumda yaşamınızda aydınlık olmasını arzu ettiğiniz sürece sizin kendi hücresel yapınız ile temasa geçmeniz ve kendi kendine çalışan bir süreci başlatmanız daha kolay hale gelmektedir.

Gücü Bir Dış Kuvvete Devretmekten Vazgeçin

Gücü, dışınızda bulunan bir Kadir-i mutlakta (Sonsuz Kudret) aramak yerine içinizde bulunan kadir-i mutlakta arama başlamanın zamanı gelmiştir. Üstatlar da böyle yapmışlardı zaten. Bu gezegendeki gerçek tanrısal ve güç göklerde bulunan meleklerde veya etkileyici cepheleri olan yüksek binalarda değil de, insanların içlerinde saklıysa ne olacak? İnsanlar güçlerini -hem insan olan, hem de olmayan- başkalarına devretmeye bayılırlar zira insanların çoğunun kendilerine güveni yoktur. Ama ya dengeli bir sağlık durumuna sahip olsaydınız ve yaşlanma sürecini durdurabilseydiniz ne olurdu? Sevgili varlıklar, sizler 200 yıl yaşayabilirsiniz, hem de en az 200. Siz kendi kendinizi gençleştirebiliyorsunuz. Bu sizin orijinal tasarmanızdır ama çağlar boyunca gezegende hakim olmuş olan karanlık/aydınlık dengesi nedeniyle bu tasarım tam randıman ile çalışmamaktadır. Ama şimdi bu konuda değişim başlamıştır.

Bir sonraki nesilde ve ondan sonraki nesilde bazı şeyleri görmeye başlayacaksınız: bilime gereksinim duymadan uza-

yan yaşam süresi. Bu otomatik olarak olmaya başlayacaktır ve biyologlar için bir bilmece olarak ortaya çıkacaktır. İnsanlar neden bir anda daha uzun yaşamaya başlasınlar? Onlar "Bu herhalde beslenme ile ilgilidir. Belki de şudur veya budur. Belki de bilim insanları olarak bizler hastalıkları tedavi ettiğimiz için hastalıkların yokluğu nedeni ile yaşam uzamaya başlamıştır diyeceklerdir." Bilim insanları pek çok neden sıralayacaklardır ama hiçbiri gerçeği yansıtmayacaktır çünkü onlar sizin yapmış olduklarınız tarafından yaratılan enerjii ve bu enerjinin sizin DNA'larınızı nasıl etkilediğini bilmeyeceklerdir. Sizin çevreye pompalamakta olduğunuz kirliliğe rağmen insanların yaşam süreleri uzamaya başlayacaktır.

Hükümetler

Şimdi de biraz hükümetler hakkında konuşmama izin verin çünkü bu bağlamda değişiklikler göreceksiniz. Öncelikle tarihe bir göz atın. Yıllar boyunca, hattâ sizin ve büyükanne ve büyükbabanızın ömrü süresince ülkelerin liderlikleri sadece bunu yapabilecek durumda oldukları için başka ülkelerin fethi yoluna gitmişlerdir! Bu söylenese de aslında barbar bir tavidir ve buradaki fikir, "eğer biz daha güçlüyse, o zaman daha zayıfları yener ve onların topraklarını alırız" şeklinde ortaya çıkıyordu. Bu tarihin gerçekliğidir ve hiç de o kadar eskilere gitmemektedir.

Bundan önceki 30.000 yıllık tarihinizin tamamının bu tip olaylarla dolu olduğunu sizlere hatırlatmama izin verin. Kim daha güçlüyse, o daha zayıf olanın

topraklarını işgal etmekte hiçbir beis görmezdi. Ayrıca, güçlü olanın çok ciddi bir nedene de pek gereksinimi yoktu. Eğer bir ülkenin ordusu yoksa, o ülkenin toprakları da yoktu! Ama bugün artık bu bilincinizde yer almamaktadır veya en azından hükümetlerin çoğu böyle düşüncelere iltifat etmemektedir. Ama bazen bu tip olaylar, küçük ölçekte de olsa, yine de olmaktadır ve bu sizleri çok rahatsız etmektedir. Bu tip tavır artık doğru olarak kabul edilmemektedir ve dolayısı ile bu tip bir olay vuku bulduğunda, insanlar şok olmaktadır. Artık egemenlik kavramına daha fazla saygı gösterilmektedir ve fetih fikri geçmişte kalmıştır.

Hükümetler değişiyor. Tavırlar değişiyor. O zaman sizin "Eh artık bunun üstesinden geldik. Bir yerlere varmış görünüyoruz." deme hakkınız doğmuş olmaktadır. Böyle bir beyanda bulunursanız, haklı olursunuz zira artık gezegen bu bağlamda gerçekten değişimi yaşamıştır. O zaman bir sonraki hangisi olacak? Sizin yaşamınız süresince gördüğünüz ve alıştığınız hükümet etme biçiminden çok farklı hareket eden hükümetler için bir sonraki adım ne olacaktır? Sizler hükümetlerin davranış biçimlerinde değişiklikler görmeye başlayacaksınız. İster inanın, ister inanmayın ama daha fazla dürüstlük ve bütünlük görmeye başlayacaksınız! Bazı insanlar bu davranışı talep etmeye başlayacaklar, bazıları ise böyle davranmaktan kaçınacaklardır ve işte bu noktada savaşlar olacaktır.

Hattâ kendi yaşam sürenizde seçimler sırasında politikacıların birbirlerine

hakaret ve küfür etmediklerine bile şahit olacaksınız. Şimdi şöyle bir düşünün lütfen: Adaylardan biri insanların karşısına geçiyor ve "Rakibim ile aynı fikirde değilim ama onun bir vatansever olduğunu ve ülkesini benim kadar sevdiğini de biliyorum. Onunla şu nedenlerden dolayı aynı fikirde değilim ve benim savduğum fikirler ise şunlardır." diyor. İşte bu yüksek yolu seçmekten de fazlasıdır. Bu aslında yeni bir düşünme paradigmasıdır.

Şu anda sizler böyle bir konuşma yaparken "Rakibim kötü bir insandır. Yapmış olduğu işlere ve hatalara, kişisel yaşamında sergilediği onursuzluklara ve kötülöklere bir bakın." demeye çok daha yatkınsınız. Sevgili varlıklar, bu eski paradigmadır. Ben sizlerin bu değişikliklerin nasıl ve ne zaman ortaya çıktığına dikkat etmenizi istiyorum. Böyle bir davranışı ana bir politik gösteride sergileyen ilk kişi sizin siyasi hayatınıza taze hava getirmiş olacak ve sistem bir daha hiç aynı olmayacaktır. Böyle bir yeni paradigma politikayı bilimsel olarak inceleyenler tarafından olabilir olarak değerlendirilmektedir. Bu davranışı gerçekten de siyasi arenada görmeye başladığımızda, o zaman bu değişikliğin gerçekleşmekte olduğunu anlayacaksınız. Bir seçim yılı içerisinde (bu celse 2012 yılının Şubat ayında gerçekleştirilmiştir). Bu sene işlerin yapılma yöntemlerinde fazla değişiklik beklemeyin çünkü eski enerji çok güçlüdür. Farkı görebilmek için belki 4 yıl, hattâ belki de bir 4 yıl daha beklemek zorunda kalabilirsiniz. Ama eninde sonunda birileri çıkıp öylesine farklı bir standart yerleştirecektir ki, herkes bunun gerçekten de yerleşmeye başlayacağını görecektir.

İndigolar seçimle gelinen görevlere talip olduklarında, onların bu işi yürütmelerinde ve onlarda belirgin olan dürüstlükte ciddi değişiklikler açıkça görülebilecektir. Onlar kavramsal düşünme yeteneğine sahiptirler ve bilincin tepkisini hitap ettikleri insanlarda görebileceklerdir. Oysa şu anda piyasada olan daha yaşlı insanlar bunu becerememektendirler. Peki o zaman bizim sözünü ettiğimiz bu karanlık ile aydınlık dengesi hangi değişikliklere yol açacaktır? Bu zamanla sizin seçtiklerinizi de değiştirecektir! Ve aslında bunun zamanı da gelmiştir. Bunun derhal olmasını beklemeyin ama bunun olacağından da şüphe etmeyin. Daha fazla kavramsal sağduyulu kampanyaları gözleyin ve son 200 yıldan beri kullanılan yöntemlerin tedrici olarak devreden çıkmasını izleyin.

Finansal Durum

Bu konunun özeti şöyledir: son beş yılda finansal sistemlerinizi daha hakkaniyetli hale getirebilmek ve açgözlülüğü olabildiğince devre dışı bırakabilmek adına bu sistemlere saldırı üzerine saldırı yaptınız. Bugün yaşamakta olan tarihçiler eskiden bunun tümü ile imkânsız bir olay olarak algılanacağını çünkü büyük paranın saldırılamaz ve dokunulamaz olarak görüldüğünü söyleyeceklerdir. Siz buna soyundunuz ve biz size daha hemen hemen bir yıl öncesinden bunun gelmekte olduğunu söylemiştik. Hattâ biz size ilk önce kimin düşeceğini (sigorta şirketi) ve bunun gezegen üstünde bulunan sigorta şirketlerinin en büyüklerinden biri olacağını söylemiştik (öyle de oldu).

Şimdi bir an için durup bu konuyu düşünün. Biz bunun olacağını görmüştük çünkü enerji böyle bir şeydir. Enerji tahmin edilebilir olan yavaş ama kuvvetli potansiyeller yaratır. Bu süreç şu anda bitmiş de değildir çünkü eski sistem kendini yeniden yaratmak zorundadır. Bilmem sizin de dikkatinizi çekti mi ama bankacılarınızın kafası iyice karışmış durumda şu anda. Hükümetin onların ne yapmaya izinleri olduğu ve bu işleri yapmak için ne kadar para alabilecekleri hakkında ne söylediği hiç önemli değildir. Bankacılar hiçbir şey yapamıyorlar! Yeni paradigmanın sahne ışıkları altında donmuş durumdadır ve nasıl çalışabileceklerini bilmiyorlar. Bu size değişimin ne kadar yeni ve belirsiz olduğu hakkında bir fikir verebilir, sizin şimdiye gördüğünüz hiçbir şeye benzemiyor.

İşte bu, benim sevgili insanım, karanlık ile aydınlığın değişmesidir. Bunu görüyor musunuz? Dürüstlük bolluk ve güce üstünlük sağladı ve sistem değiştirilmeye başladı. Sistem yeniden değiştirilebilir ama bir gün gelecek, ödünç verecek parası olanlar açgözlülük temeline dayalı sistemleri kullanmak yerine kazan-kazan durumları yaratmak zorunda kalacaklardır. Siz şimdiye kadar bu sistemleri hiç görmediniz ama yakında görmeye başlayacaksınız. İndigoların bankacılıkta herkesin kazanmasını sağlayacak fikirlerine inanmakta zorluk çekeceksiniz ve bu sayede bazı insanların kafalarını kaşıyarak "Benim evime ne oldu?" diye sormalarına gerek kalmayacaktır. Yeni sistemler gelmek üzeredir ve bu sistemler sizin ekonomi ile ilgili ders kitaplarınızda yer almıyor.

Gezegenin Ekonomisi

Bir gün gelecek ve gezegenin tamamında muhtemelen en fazla 5 para birimi geçerli olacak. Birlik her şeyin başında gelir; birlik yapısı dürüstlükte özlülük, ticarete güç ve çalışma da kolaylık sağlayan yapıdır. Kıtaların tamamı bir ticaret grubu olarak biraraya gelecekler, şimdikine göre çözülmesi ve aşılması gereken çok daha az kural ve detay olacak ve dolayısı ile her şey daha verimli olarak yapılırken çok daha az para değiştirme işlemine ve tabiatıyla daha az sayıda para değişimi yapan insana gereksinim olacaktır. Bu durum aynı zamanda çok yoksul insanların sayısının azalmasına yol açacaktır zira bu insanlar kendi ülkelerinde olanların daha fazla içinde olacaklardır. İşte bu dünyanın uyanmaya başladığı gerçekliktir. Tüm bunlar gerçekleştirilinceye ve farklılık açıkça görülebilir hale gelinceye kadar iki nesli kapsayan bir süre geçebilir ama bir gün uyanacak ve etrafınıza baktığınızda yaptıklarınızı görebileceksiniz. Sizler parçalama ve birbirinden ayırma değil birleştirme yönünde çalışıyorsunuz. Oysa bu eskiden beri insanlar tarafından kullanılmakta olan süreçlere ters düşmektedir.

Bundan sonraki yirmi yılda birileri uyanacak ve "Dur bakalım, bir dünya savaşı olmadı. Bunun önemli olmadığını kim söyleyebilir? Ayrıca, bundan böyle de dünya savaşı filan olmayacak çünkü herkes birbiri ile ticaret yapıyor. Galiba işe yarayan bir denge durumuna ulaştık!" diyecek. Belki de biri "kıyamet günü" saatine başka bir ad verecek çünkü bu saat ileriye değil geriye doğru gitmeye başlamış gibi görünecek.

Bu bir Pollyanna yaklaşımı mı dersiniz? Pek çokları böyle düşünüyor ve bunu aptallık gibi algılıyor. "Kryon bu söylediklerin doğru olmadığı gibi ayrıca çok da safça. Bizim kıyamete ve mahşer gününe ulaşmamız ve kendimizi yok etmemiz kaçınılmazdır ve sadece bir zaman meselesidir. Sonuç itibarı ile, bu insanların tabiatında var." diyenler hep olmuştur ve her zaman olacaktır. Sevgili varlıklar, bir anlamda haklı olabilirler çünkü insanların şimdiye dek hep yapmış oldukları şeydir! "Her şeyin eskiden olduğu gibi devam edeceğini" söyleyenleri dinleyip onlara inanıp inanmamak size kalmış bir şey. Bu insanlar "dünya artık bir sona yaklaşmaktadır" diyeceklerdir. Hattâ mümkün olan en son ana kadar 21 Aralık 2012'nin dünyanın son günü olacağını söyleyenler de olacaktır.

İşte size bu insanlar için yapabileceğiniz bir şey. 22 Aralık tarihinde bu insanları arayın, dramın geçmiş olduğunu ve dünyanın ise halâ yerinde durduğunu hatırlatın. Belki o zaman bu insanlar herkeste telaş, korku ve endişe yaratan o çamurun içinde debelenmekten vazgeçip dünyanın barış içindeki geleceği için tohumlar atmak amacı ile size katılmaya karar verirler. Bunların bazıları gerçekten bu amaçla size katılabilirler. Bazı başka insanlar ise dramın eksikliğini hissedecek ve onları korku ve endişeye sevk edecek başka şeyler aramaya devam edeceklerdir. Her zaman çok sayıda komplo teorisyeni ve kıyamet habercisi olacaktır. İşte bu insanlar Kryon mesajından hiç ama hiç hoşlanmayacaklardır.

Tahmin

Ve şimdi de tahmin: Eğer gerçekten kuvvetli potansiyel olmasaydı, size aşağıdaki bilgileri vermezdim. Şimdi yapacağım tahmin için bir zaman çerçevesi verebilecek durumda değilim çünkü Ruhun saati yoktur. Bizler saatin kaç olduğunu bilmeyiz. Zaman sizin tarafınızdan yaratılmış olan üç boyutlu bir yapıdır. Size yaşamda kalmak ve yaşamı sürdürmek açısından hizmet etmektedir ve olması da lâzımdır. Eğer saatiniz yoksa, 3 boyutta A noktasından B noktasına gidemezsiniz. Ama kuantum durumda A noktasından B noktasına gidiş yoktur. Kuantum durumda her an her iki tarafta birden var olursunuz ve dolayısı ile saat de yoktur. Tanrı'nın saati yoktur. Bu nedenle de, Ruh'dan hayatınızda bir şeyler yapmakla ilgili bir bilgi geldiğinde, bu şey her neyse o anda yapmak üzere derhal fırlamak yerine eşzamanlılığı beklemelisiniz. Bu bilgiler potansiyellerin açıklanması ile ilgili mesajlardır ve söylenenleri kendi zamanınızda karşılaştığınız insanlar ve yarattığınız eşzamanlılık ile tecrübe edeceksiniz.

Ülkenizde uygun olmayan bir şey var. Bu çok büyük bir şeydir ve büyük para ile ilgilidir ve yakında düşecektir. Belki de alışıldık olmayan bir yolla düşecektir. Size bunun ne zaman olacağını söyleyemem ama potansiyel bir başarısızlık için hazır olduğunu söyleyebilirim. Yıllar önce size herkesin herkes ile konuşabilmesi durumunda komplolara yer olmayacağını söylemiştim. Aynı özelliği yıllar önce tütün denilen çok büyük bir sanayi dalında görmüştünüz. Ama örtünün altında bu sanayide dürüstlük

yoktu çünkü bu sanayi genç insanların sattıkları ürüne bağımlı hale gelmesine neden oluyordu ve dolayısı ile tüm nüfusların sağlıksız olmalarına ve hattâ erken yaşta ölmelerine yol açıyordu.

Bunun sonucunda ülkenizde bu ürün çok büyük miktarlarda satın alınmamaya başladı ve bu sanayi de ürünlerini sizin bu ürün hakkında bildiklerinizi henüz bilmeyen veya farkında olmayan veya farkına varmak istemeyen ülkelere satmaya başladı. Burada olan dürüstlüğün gücünün paranın gücüne galip gelmesiydi. Buna benzer şeylerin yine olabileceğini anlatabilmek için size bunları söylüyoruz çünkü tahminimiz budur. Büyük eczacılık şirketleri (Amerika'nın ilaç şirketleri) çok kısa süre içinde ya değişecekler veya çökecekler. İnsanları para kazanmak için hasta eden bir sanayi yeni bilinç içinde ayakta kalamaz.

Bu kapalı devre içinde yer alan ve iş yapan büyük para gerçekten çok muazzamdır ve dürüstlüğün olmadığı yavaş da olsa açığa vurulacaktır. "Kâr uğruna kaybedilmiş" hayatlar sayılacak, çok mahçup olan yüzler ve hattâ bazı intiharlar bile olacaktır. İnsanları sağlığına kavuşturması beklenen bir sanayi dalının insanları kasıtlı olarak hasta ettiği ortaya çıktığında bu durum doğruluğun ve insanca tavrın yapısında bir yara olarak göze çarpacaktır.

Böylece bunlar düşecekler, sizler bunların isimlerini öğreneceksiniz ve bu kişiler onların düşmesine neden olan açgözlülüğün pençesine o kadar düşmemiş olan diğerleri ile birarada olabilmek için büyük uğraşlar içine gire-

ceklerdir. Bu olaylar hangi ülkelerin en iyi sağlık uygulamalarına ve keşiflerine sahip olduğu ile ilgili algıları da değiştirebileceğinden, bu ülkede yaşayan pek çok insan sağlık ihtiyaçlarının karşılanması için denizaşırı ülkelere medet ummaya başlayabilir.

İşte yapmak istediğimiz tahmin budur. Bu olmaya başladığında sevgili varlık ve belki de film başladığında, (şu anda hazırlık aşamasında olan ve gizli tutulan) sizin bu bilgiyi ilk önce nerede duyduğunuzu hatırlamanızı istiyorum. Belki de bu önceden verilmiş olan bilgi bunun gerçek olduğunun kanıtı olacaktır, bugün gerçekleştirilen bu celsedeki bilgilerin bizim söylediğimiz kaynaklardan yani sizin içinizdeki kaynaktan geldiği gerçeğinin kanıtı.

Siz burada olmadığınız zaman, benimle birliktesiniz. Ben sizin yüzünüzü ve sizin gerçek kimliğinizi biliyorum. Ben sizin şu anda kullanmakta olduğunuz isminizi değil, gerçek isminizi biliyorum. Günün hakikati budur. Yeniden ayarlanma pek çok yönden gerçekleşmektedir. Bu bilgi seanslarına, bu ifşa döngüsüne devam edeceğiz ve daha pek çok şey ifşa edilecektir.

Zamanı gelmiştir. 2012 yılının enerjisi budur. Ve öyledir.

KRYON

“Lütfen Yeni Yılda
Aboneliğinizi
Yenilemeyi
Unutmayınız!..”

Değerli Okuyucularımız

Sevgi Dünyası Dergimiz
Haziran 2007 tarihinden
başlamak üzere yalnızca
abonelerimize ulaşmaktadır.

Bizlerle olmaya devam etmek istiyorsanız,
Haberleşme adresi: sevgidunyasidergisi@gmail.com ve
PK: 227 Beyoğlu/İstanbul.
En içten sevgilerimizle
Sevgi Dünyası

Adı, Soyadı:
Adres:
Posta Kodu:
İlçe:
İl:
Tel:
2012 yılı için Tek Dergi fiyatı: 7 TL.
Abone ücreti: Yurt içi (75 TL)
Yurt dışı (90 TL)
Posta Çeki No: 385999 (Sevgi Yayınları)

Kişisel Gelişim Programları
Şirketlere Özel
Koçluk Hizmeti
Telkinle Zayıflamak
Telkinle Sigara Bırakmak
Evlilik Okulu
Çocuk ve Gençlik Sorunları
Ölçme ve Değerlendirme
Eğitim

PSİKOLOJİK DANIŞMANLIK MERKEZİ

Tel: (0216) 414 25 10
E-mail : tanaltay@psikolog.org
www.psikolog.org • www.tanaltay.com

TANALTAAY